

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (veľká komora)

z 23. novembra 2021 *

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Súdna spolupráca v trestných veciach – Smernica 2010/64/EÚ – Článok 5 – Kvalita tlmočenia a prekladu – Smernica 2012/13/EÚ – Právo na informácie v trestnom konaní – Článok 4 ods. 5 a článok 6 ods. 1 – Právo byť informovaný o obvinení vznesenom voči svojej osobe – Právo na tlmočenie a preklad – Smernica 2016/343/EÚ – Právo na účinný prostriedok nápravy a na nestranný súd – Článok 48 ods. 2 Charty základných práv Európskej únie – Článok 267 ZFEÚ – Článok 19 ods. 1 druhý pododsek ZEÚ – Prípustnosť – Odvolanie v záujme zákonnosti proti rozhodnutiu podať návrh na začatie prejudiciálneho konania – Disciplinárne konanie – Právomoc súdu vyššieho stupňa vyhlásiť návrh na začatie prejudiciálneho konania za nezákonný“

Vo veci C-564/19,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Pesti Központi Kerületi Bíróság (Hlavný okresný súd Pešť, Maďarsko) z 11. júla 2019 a doručený Súdnemu dvoru 24. júla 2019, doplnený rozhodnutím z 18. novembra 2019, doručeným Súdnemu dvoru v ten istý deň, ktorý súvisí s trestným stíhaním proti

IS,

SÚDNY DVOR (veľká komora),

v zložení: predseda K. Lenaerts, predsedovia komôr K. Jürimäe, C. Lycourgos, E. Regan, S. Rodin a I. Jarukaitis (spravodajca), sudcovia J.-C. Bonichot, P.G. Xuereb, N. Piçarra, L.S. Rossi a A. Kumin,

generálny advokát: P. Pikamäe,

tajomník: I. Illéssy, referent,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 18. januára 2021,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

- IS, v zastúpení: A. Pintér a B. Csire, üggyvédek,
- maďarská vláda, v zastúpení: M. Z. Fehér a R. Kissné Berta, splnomocnení zástupcovia,

* Jazyk konania: maďarčina.

- holandská vláda, v zastúpení: M. K. Bulterman, P. Huurnink a J. Langer, splnomocnení zástupcovia,
- švédská vláda, v zastúpení: pôvodne H. Eklinder, C. Meyer-Seitz, H. Shev, J. Lundberg a A. Falk, neskôr O. Simonsson, H. Eklinder, C. Meyer-Seitz, H. Shev, J. Lundberg, M. Salborn Hodgson, A. M. Runeskjöld a R. Shabsavan Eriksson, splnomocnení zástupcovia,
- Európska komisia, v zastúpení: pôvodne A. Tokár, H. Krämer a R. Troosters, neskôr A. Tokár, M. Wasmeier a P. J. O. Van Nuffel, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 15. apríla 2021,

vyhlásil tento rozsudok

Rozsudok

- 1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 5 ods. 2 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2010/64/EÚ z 20. októbra 2010 o práve na tlmočenie a preklad v trestnom konaní (Ú. v. EÚ L 280, 2010, s. 1), článku 4 ods. 5 a článku 6 ods. 1 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2012/13/EÚ z 22. mája 2012 o práve na informácie v trestnom konaní (Ú. v. EÚ L 142, 2012, s. 1), ako aj článku 6 ods. 1 a článku 19 ods. 1 druhého pododseku ZEÚ, článku 267 ZFEÚ a článku 47 Charty základných právach Európskej únie (ďalej len „Charta“).
- 2 Tento návrh bol podaný v rámci trestného stíhania IS, švédskeho štátneho príslušníka tureckého pôvodu, pre porušenie ustanovení maďarského práva upravujúcich nadobúdanie alebo prepravu strelných zbraní alebo streliva.

Právny rámec

Právo Únie

Smernica 2010/64

- 3 Odôvodnenia 5, 12 a 24 smernice 2010/64 znejú:
 - „(5) V článku 6 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd [podpísaného v Ríme 4. novembra 1950] a v článku 47 [Charty] je upravené právo na spravodlivý proces. Článok 48 ods. 2 charty zaručuje dodržiavanie práv na obhajobu. Táto smernica rešpektuje uvedené práva a mala by sa vykonať zodpovedajúcim spôsobom.
 - ...
 - (12) Táto smernica... stanovuje spoločné minimálne pravidlá, ktoré sa majú uplatňovať v oblastiach tlmočenia a prekladu v trestnom konaní, s cieľom posilniť vzájomnú dôveru medzi členskými štátmi.
 - ...

(24) Členské štáty by mali zabezpečiť, aby sa primeranosť poskytovaného tlmočenia a prekladu mohla kontrolovať, pokiaľ sú príslušné orgány upozornené na určitý prípad.“

4 Článok 2 tejto smernice s názvom „Právo na tlmočenie“ znie:

„1. Členské štáty zabezpečia, aby sa podozrivým alebo obvineným osobám, ktoré nehovoria jazykom príslušného trestného konania alebo mu nerozumejú, bezodkladne poskytlo tlmočenie počas trestného konania pred vyšetrovacími a justičnými orgánmi vrátane policajného výsluchu, všetkých súdnych pojednávaní a akýchkoľvek potrebných predbežných pojednávaní.

...

5. Členské štáty zabezpečia, aby v súlade s postupmi vo vnútroštátnom práve podozrivé alebo obvinené osoby mali právo podať opravný prostriedok proti rozhodnutiu, v ktorom sa konštatuje, že tlmočenie nie je potrebné, a v prípade, že tlmočenie bolo poskytnuté, možnosť podať sťažnosť, že kvalita tlmočenia nie je postačujúca na zabezpečenie spravodlivého procesu.

...

8. Kvalita tlmočenia poskytovaného podľa tohto článku musí byť postačujúca na zabezpečenie spravodlivého procesu, čo sa dosiahne najmä zabezpečením toho, aby podozrivé alebo obvinené osoby v trestnom konaní boli oboznámené s prípadom, ktorý sa proti nim vedie, a aby boli schopné uplatniť svoje právo na obhajobu.“

5 Článok 3 uvedenej smernice s názvom „Právo na preklad základných dokumentov“ stanovuje:

„1. Členské štáty zabezpečia, aby sa podozrivým alebo obvineným osobám, ktoré nerozumejú jazyku dotknutého trestného konania, v primeranom čase poskytol písomný preklad všetkých dokumentov, ktoré sú základné na zabezpečenie toho, aby boli schopné uplatniť svoje právo na obhajobu a zaručenie spravodlivého procesu.

2. Medzi základné dokumenty patrí každé rozhodnutie, ktorým sa osoba pozbavuje osobnej slobody, každá obžaloba alebo obvinenie a každý rozsudok.

...

5. Členské štáty zabezpečia, aby v súlade s postupmi podľa vnútroštátneho práva mali podozrivé alebo obvinené osoby právo podať opravný prostriedok proti rozhodnutiu, v ktorom sa konštatuje, že preklad dokumentov alebo ich častí nie je potrebný, a v prípade, že preklad bol poskytnutý, možnosť podať sťažnosť, že kvalita prekladu nie je postačujúca na zabezpečenie spravodlivého procesu.

...

9. Kvalita prekladu poskytovaného podľa tohto článku musí byť postačujúca na zabezpečenie spravodlivého procesu, najmä zabezpečením toho, aby podozrivé alebo obvinené osoby v trestnom konaní boli oboznámené s prípadom, ktorý sa proti nim vedie, a aby boli schopné uplatniť svoje právo na obhajobu.“

6 Článok 5 tej istej smernice s názvom „Kvalita tlmočenia a prekladu“ stanovuje:

„1. Členské štáty prijímú konkrétne opatrenia, aby zabezpečili, že poskytnuté tlmočenie a preklady sú poskytované v kvalite, ktorá sa požaduje podľa článku 2 ods. 8 a článku 3 ods. 9.

2. S cieľom podporovať presnosť tlmočenia a prekladu, ako i účinný prístup k nim, sa členské štáty snažia zriadiť register alebo registre nezávislých prekladateľov a tlmočníkov, ktorí sú primerane kvalifikovaní. Takýto register alebo registre budú po svojom zriadení v prípade potreby prístupné právny zástupcom a príslušným orgánom.

...“

Smernica 2012/13

7 Odôvodnenia 5, 30 a 34 smernice 2012/13 znejú takto:

„(5) V článku 47 [Charty] a článku 6 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len ‚EDĽP‘) je upravené právo na spravodlivý proces. Článok 48 ods. 2 charty zaručuje dodržiavanie práv na obhajobu.

...

(30) Podozrivým alebo obvineným osobám alebo ich advokátovi by sa mali sprístupniť dokumenty a prípadne fotografie, zvukové a obrazové záznamy, ktoré sú dôležité pre účinné napadnutie zákonnosti zatknutia alebo zadržania podozrivých alebo obvinených osôb v súlade s vnútroštátnym právom, a to najneskôr vtedy, keď sa od príslušného justičného orgánu požaduje vydanie rozhodnutia o zákonnosti zatknutia alebo zadržania v súlade s článkom 5 ods. 4 EDĽP, a včas na to, aby sa im umožnilo účinné uplatňovanie práva na napadnutie zákonnosti zatknutia alebo zadržania.

...

(34) Prístup k spisovým materiálom v zmysle tejto smernice by mal byť bezplatný, čím by však nemali byť dotknuté ustanovenia vnútroštátnych právnych predpisov, na základe ktorých sa vyžaduje úhrada poplatkov za dokumenty, ktoré majú byť skopírované zo spisu, alebo za zaslanie takýchto materiálov dotknutým osobám alebo ich advokátovi.“

8 Článok 1 tejto smernice, ktorý spresňuje jej cieľ, uvádza:

„Touto smernicou sa stanovujú pravidlá týkajúce sa práva na informácie podozrivých alebo obvinených osôb o ich právach v trestnom konaní a o obvinení vznesenom voči nim. Smernica taktiež stanovuje pravidlá týkajúce sa práva na informácie o právach osôb zatknutých v súvislosti s vykonaním európskeho zatykača.“

9 Článok 3 uvedenej smernice s názvom „Právo na informácie o právach“ znie:

„1. Členské štáty zabezpečia, aby sa podozrivým alebo obvineným osobám poskytli bezodkladne informácie aspoň o uvedených procesných právach uplatniteľných podľa vnútroštátneho práva s cieľom umožniť ich účinné uplatňovanie:

- a) právo na prístup k advokátovi;
- b) nárok na bezplatné právne poradenstvo a podmienky poskytnutia takéhoto poradenstva;
- c) právo na informácie o obvinení v súlade s článkom 6;
- d) právo na tlmočenie a preklad;
- e) právo nevypovedať.

2. Členské štáty zabezpečia, aby sa informácie poskytnuté podľa odseku 1 podali v jednoduchej a prístupnej forme, ústne alebo písomne, pričom sa prihliada na akékoľvek konkrétne potreby podozrivých zraniteľných osôb alebo obvinených zraniteľných osôb.“

10 Článok 4 uvedenej smernice s názvom „Písomné poučenie o právach v súvislosti so zatknutím“ stanovuje:

„1. Členské štáty zabezpečia, aby sa podozrivým alebo obvineným osobám, ktoré sú zatknuté alebo zadržané, bezodkladne poskytlo písomné poučenie o právach. Dotknutej osobe sa umožní prečítať si písomné poučenie o právach a ponechať si ho počas celého trvania pozbavenia slobody.

...

5. Členské štáty zabezpečia, aby podozrivé alebo obvinené osoby dostali písomné poučenie o právach napísané v jazyku, ktorému rozumejú. Ak písomné poučenie o právach nie je v príslušnom jazyku k dispozícii, budú podozrivé alebo obvinené osoby informované o svojich právach ústne v jazyku, ktorému rozumejú. Písomné poučenie o právach v jazyku, ktorému tieto osoby rozumejú, im bude poskytnuté bez zbytočného odkladu.“

11 Článok 6 smernice 2012/13 s názvom „Právo na informácie o obvinení“ stanovuje:

„1. Členské štáty zabezpečia, aby podozrivým alebo obvineným osobám boli poskytnuté informácie o trestnom čine, zo spáchania ktorého sú podozrivé alebo obvinené. Tieto informácie sa poskytnú bezodkladne v takom rozsahu, aký je potrebný na zaručenie spravodlivého konania a účinné uplatnenie práva na obhajobu.

2. Členské štáty zabezpečia, aby podozrivé alebo obvinené osoby, ktoré sú zatknuté alebo zadržané, boli informované o dôvodoch zatknutia alebo zadržania vrátane trestného činu, z ktorého spáchania sú podozrivé alebo obvinené.

3. Členské štáty zabezpečia, aby sa najneskôr pri podaní obžaloby súdu poskytli podrobné informácie o obvinení vrátane povahy a právnej kvalifikácie predmetného trestného činu, ako aj povahy predpokladanej účasti obvinenej osoby na spáchaní tohto činu.

...“

- 12 Článok 7 tejto smernice s názvom „Právo na prístup k spisovému materiálu“ stanovuje:

„1. Ak je určitá osoba zatknutá a zadržaná počas ktoréhokoľvek štádia trestného konania, členské štáty zabezpečia, aby sa zatknutej osobe alebo jej advokátovi sprístupnili dokumenty týkajúce sa daného prípadu, ktoré majú príslušné orgány v držbe a ktoré sú podstatné pre účinné napadnutie zákonnosti zatknutia alebo zadržania v súlade s vnútroštátnym právom.

2. Členské štáty zabezpečia, aby bol podozrivým alebo obvineným osobám alebo ich advokátom zabezpečený prístup aspoň k všetkým dôkazom, ktoré majú v držbe príslušné orgány, svedčiacim v prospech či neprospech týchto osôb, aby sa zaručilo spravodlivé súdne konanie a príprava obhajoby.

...“

- 13 Podľa článku 8 uvedenej smernice s názvom „Overenie a opravné prostriedky“:

„1. Členské štáty zabezpečia, aby sa poskytnutie informácií podozrivým alebo obvineným osobám podľa článkov 3 až 6 zaznamenalo postupom vedenia záznamov upraveným v práve dotknutého členského štátu.

2. Členské štáty zabezpečia, aby podozrivé alebo obvinené osoby alebo ich advokáti mali právo namietat' v súlade s postupmi ustanovenými vo vnútroštátnom práve voči neposkytnutiu informácií alebo voči odmietnutiu poskytnúť tieto informácie príslušnými orgánmi v súlade s touto smernicou.“

Smernica (EÚ) 2016/343

- 14 Odôvodnenia 1 a 9 smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/343 z 9. marca 2016 o posilnení určitých aspektov prezumpcie neviny a práva byť prítomný na konaní pred súdom v trestnom konaní (Ú. v. EÚ L 65, 2016, s. 1) uvádzajú:

„(1) Prezumpcia neviny a právo na spravodlivý proces sú zakotvené v článkoch 47 a 48 [Charty], článku 6 [EDLP], článku 14 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach (ICCPR) a článku 11 Všeobecnej deklarácie ľudských práv.

...

(9) Účelom tejto smernice je posilniť právo na spravodlivý proces v trestnom konaní, a to stanovením spoločných minimálnych pravidiel týkajúcich sa určitých aspektov prezumpcie neviny a práva byť prítomný na súdnom konaní.“

- 15 Článok 8 tejto smernice s názvom „Právo byť prítomný na súdnom konaní“ stanovuje:

„1. Členské štáty zabezpečia, aby podozrivé a obvinené osoby mali právo byť prítomné na súdnom konaní vo vlastnej veci.

2. Členské štáty môžu stanoviť, že súdne konanie, ktoré môže viesť k rozhodnutiu o vine alebo nevine podozrivej alebo obvinenej osoby, sa môže konať v jej neprítomnosti, ak:

- a) podozrivá alebo obvinená osoba bola včas informovaná o súdnom konaní a o dôsledkoch neúčasti alebo
- b) podozrivú alebo obvinenú osobu, ktorá bola informovaná o súdnom konaní, zastupuje splnomocnený obhajca, ktorého určila buď podozrivá, alebo obvinená osoba, alebo štát.

...

4. Ak členské štáty umožňujú viesť súdne konania v neprítomnosti podozrivých alebo obvinených osôb, ale nie je možné splniť podmienky stanovené v odseku 2 tohto článku, pretože podozrivú alebo obvinenú osobu nebolo možné napriek primeranému úsiliu nájsť, členské štáty môžu stanoviť, že rozhodnutie sa i tak môže vyniesť a vykonať. V takom prípade členské štáty zabezpečia, aby vtedy, keď sú podozrivé alebo obvinené osoby informované o rozhodnutí, najmä pri zadržaní, boli tiež informované o možnosti napadnúť rozhodnutie a o práve na nové súdne konanie alebo iný opravný prostriedok v súlade s článkom 9.

...“

16 Článok 9 uvedenej smernice s názvom „Právo na nové súdne konanie“ stanovuje:

„Členské štáty zabezpečia, aby v prípadoch, keď podozrivé alebo obvinené osoby neboli prítomné na súdnom konaní vo vlastnej veci a keď neboli splnené podmienky stanovené v článku 8 ods. 2, mali právo na nové súdne konanie alebo iný zákonný opravný prostriedok, ktorý umožní nové posúdenie skutkovej podstaty veci vrátane preskúmania nových dôkazov a môže viesť k zmene pôvodného rozhodnutia. V tejto súvislosti členské štáty zabezpečia, aby uvedené podozrivé a obvinené osoby mali právo byť prítomné, efektívne sa zúčastňovať v súlade s postupmi podľa vnútroštátneho práva a uplatňovať svoje právo na obhajobu.“

Maďarské právo

- 17 § 78 ods. 1 a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (zákon XC z roku 2017, ktorým sa zavádza Trestný poriadok, *Magyar Közlöny* 2017/90., ďalej len „Trestný poriadok“) v podstate stanovuje, že ak chce účastník trestného konania používať v tomto konaní iný než maďarský jazyk, má právo používať svoj materinský jazyk a právo na pomoc tlmočníka.
- 18 Podľa § 201 ods. 1 Trestného poriadku môže byť v trestnom konaní ustanovený za tlmočníka len tlmočník s úradnou kvalifikáciou, ak to však nie je možné, za tlmočníka môže byť ustanovený aj tlmočník s dostatočnou znalosťou dotknutého jazyka.
- 19 § 490 ods. 1 a 2 Trestného poriadku v podstate stanovuje, že vnútroštátny súd môže z úradnej moci alebo na návrh účastníkov konania prerušiť konanie a predložiť Súdnemu dvoru Európskej únie návrh na začatie prejudiciálneho konania.
- 20 Článok 491 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku v podstate stanovuje, že v trestnom konaní, ktoré bolo prerušené, sa musí pokračovať, ak zanikli dôvody prerušenia konania.

- 21 § 513 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku stanovuje, že proti rozhodnutiu podať návrh na začatie prejudiciálneho konania nie je prípustný opravný prostriedok.
- 22 Podľa § 667 ods. 1 Trestného poriadku môže legfőbb ügyész (Generálny prokurátor, Maďarsko) podať na Kúria (Najvyšší súd, Maďarsko) „odvolanie v záujme zákonnosti“ s cieľom konštatovať nezákonnosť rozsudkov a uznesení vydaných súdmi nižšieho stupňa.
- 23 § 669 tohto poriadku stanovuje:
- „1. Ak Kúria [Najvyšší súd] usúdi, že odvolanie v záujme zákonnosti je dôvodné, rozsudkom konštatuje, že napadnuté rozhodnutie je nezákonné, a v opačnom prípade uznesením odvolanie zamietne.
2. Kúria [Najvyšší súd] môže v prípade, že konštatuje nezákonnosť napadnutého rozhodnutia, oslobodiť trestne stíhanú osobu spod obvinenia, neprípustiť nútenú lekársku liečbu, zastaviť konanie, uložiť miernejší trest alebo miernejšie ochranné opatrenie, zrušiť napadnuté rozhodnutie a prípadne vrátiť vec súdu, ktorý ju prejednával, aby uskutočnil nové konanie.
3. Nad rámec prípadov uvedených v odseku 2 sa rozhodnutie Kúria [Najvyšší súd] obmedzuje len na konštatovanie nezákonnosti.

...“

- 24 Podľa § 755 ods. 1 písm. a) a. a.) Trestného poriadku v prípade, že obvinený, ktorý má bydlisko na známej adrese v zahraničí, je riadne predvolaný a nedostaví sa na pojednávanie, musí sa v trestnom konaní pokračovať v neprítomnosti obvineného, ak nie je potrebné vydať európsky alebo medzinárodný zatykač alebo ak taký zatykač nie je vydaný, lebo prokurátor nenavrhuje uloženie trestu odňatia slobody alebo umiestnenie do stráženého prevýchovného zariadenia.

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

- 25 Vnútroštátny súd, ktorý zasadá ako samosudca a ktorý podal návrh na začatie prejudiciálneho konania, Pesti Központi Kerületi Bíróság (Hlavný okresný súd Pešť, Maďarsko), vedie trestné stíhanie proti IS, švédskemu štátnemu príslušníkovi tureckého pôvodu, za údajné porušenie ustanovení maďarského práva upravujúcich nadobúdanie, držbu, výrobu, uvádzanie na trh, dovoz, vývoz alebo prepravu strelných zbraní alebo streliva. Jazykom súdneho konania je maďarčina, ktorú obvinený neovláda. Z návrhu na začatie prejudiciálneho konania vyplýva, že obvinený môže komunikovať len prostredníctvom tlmočníka.
- 26 IS bol zadržaný v Maďarsku 25. augusta 2015 a v ten istý deň bol vypočutý ako „podozrivý“. Pred týmto vypočutím IS požiadal o prítomnosť advokáta a tlmočníka a počas tohto výsluchu, na ktorom sa advokát nemohol zúčastniť, bol informovaný o podozreniach voči svojej osobe. IS odmietol vypovedať z dôvodu, že sa nemôže poradiť so svojím advokátom.
- 27 Počas uvedeného výsluchu príslušný vyšetrovateľ predvolal tlmočníka zo švédskeho jazyka. Podľa vnútroštátneho súdu však neexistujú žiadne informácie o tom, ako bol vybratý tlmočník a ako boli overené jeho schopnosti, ani o tom, či si tlmočník a obvinený navzájom rozumeli.

- 28 Po tomto vypočutí bol IS prepustený na slobodu. Mal by sa zdržiavať mimo Maďarska a zásielka odoslaná na predtým oznámenú adresu sa vrátila s poznámkou „nevyzdvihnuté“. Vnútroštátny súd spresňuje, že v štádiu súdneho konania je prítomnosť obvineného nevyhnutná na predbežnom pojednaní a že vydanie vnútroštátneho zatykača alebo európskeho zatykača je možné len v prípadoch, v ktorých môže byť obvinenému uložený trest odňatia slobody. Uvádza však, že v prejednávanej veci prokurátor požadoval peňažný trest a že v dôsledku toho platí, že ak sa obvinený v uvedený deň nedostaví, vnútroštátny súd je povinný pokračovať v konaní v jeho neprítomnosti.
- 29 Za týchto okolností vnútroštátny súd v prvom rade poukazuje na to, že článok 5 ods. 1 smernice 2010/64 stanovuje, že členské štáty musia prijať konkrétne opatrenia, aby zabezpečili, že poskytnuté tlmočenie a preklady sú poskytované v kvalite, ktorá sa požaduje podľa článku 2 ods. 8 a článku 3 ods. 9 tejto smernice, čo podľa neho znamená, že kvalita tlmočenia musí byť postačujúca na zabezpečenie spravodlivého procesu, čo sa dosiahne najmä dbaním na to, aby podozriví alebo obvinení v trestnom konaní boli oboznámení so skutkami, ktoré sa im kladú za vinu, a aby boli schopní uplatniť svoje právo na obhajobu. Uvádza tiež, že článok 5 ods. 2 uvedenej smernice stanovuje, že s cieľom podporovať presnosť tlmočenia a prekladu, ako i účinný prístup k nim členské štáty musia zriadiť register alebo registre nezávislých prekladateľov a tlmočníkov, ktorí sú primerane kvalifikovaní.
- 30 Okrem toho vnútroštátny súd uvádza, že článok 4 ods. 5 a článok 6 ods. 1 smernice 2012/13 stanovujú, že podozriví alebo obvinení musia okamžite dostať písomné poučenie o svojich právach napísané v jazyku, ktorému rozumejú, ako aj informácie o trestnom čine, zo spáchania ktorého sú podozriví alebo obvinení.
- 31 V tejto súvislosti uvádza, že v Maďarsku neexistuje žiadny úradný register prekladateľov a tlmočníkov a že maďarské právne predpisy nešpecifikujú, kto a podľa akých kritérií môže byť v trestnom konaní vymenovaný za prekladateľa alebo tlmočníka *ad hoc*, pričom je právne upravený iba úradný preklad dokumentov. Vzhľadom na takúto chýbajúcu právnu úpravu nie sú advokát ani súd schopní overiť kvalitu tlmočenia. Podozrivý alebo obvinený, ktorý neovláda maďarský jazyk, je informovaný prostredníctvom tlmočníka o podozreniach voči svojej osobe a o svojich procesných právach počas svojho prvého výsluchu v tomto postavení, ale ak tlmočník nemá primerané odborné znalosti, podľa vnútroštátneho súdu by mohlo byť porušené právo dotknutej osoby na informácie o jej právach a práve na obhajobu.
- 32 Podľa vnútroštátneho súdu je teda nastolená otázka, či sú maďarská právna úprava a prax v súlade so smernicami 2012/13 a 2010/64, a či z právnej úpravy Únie vyplýva, že v prípade nesúlady vnútroštátny súd nesmie pokračovať v konaní v neprítomnosti obvineného.
- 33 V druhom rade vnútroštátny súd uvádza, že od nadobudnutia účinnosti reformy súdnictva 1. januára 2012 patrí ústredná správa a riadenie súdneho systému do právomoci predsedu Országos Bírószági Hivatal (Národný úrad pre spravodlivosť, Maďarsko; ďalej len „NÚS“), ktorého menuje maďarské Národné zhromaždenie na obdobie deviatich rokov, a že tento predseda má rozsiahle právomoci vrátane rozhodovania o pridelení sudcov na sudy, menovania predsedov súdov a podávania návrhov na začatie disciplinárnych konaní proti sudcom.
- 34 Ďalej spresňuje, že Országos Bírói Tanács (Národná súdna rada; ďalej len „NSR“) – ktorej členovia volia sudcovia – je zodpovedná za dohľad nad konaním predsedu NÚS a v určitých prípadoch za schvaľovanie jeho rozhodnutí. NSR však podľa neho 2. mája 2018 prijala správu, v ktorej konštatovala, že predseda NÚS porušuje zákon svojou praxou spočívajúcou v tom, že bez

primeraných dôvodov vyhlasuje, že postupy vymenovania sudcov a predsedov súdov na voľné pracovné miesta sú neúspešné, v dôsledku čoho v mnohých dočasne vymenúva predsedov súdov podľa svojho vlastného výberu. Dňa 24. apríla 2018 predseda NÚS údajne vyhlásil, že fungovanie NSR nie je v súlade so zákonom, a odvtedy odmieta spolupracovať s týmto orgánom a jeho členmi. NSR podľa vnútroštátneho súdu niekoľkokrát uviedla, že predseda NÚS a predsedovia súdov, ktorých vymenoval, zasahujú do právomocí tohto orgánu.

- 35 Vnútroštátny súd ďalej uvádza, že predseda Fővárosi Törvényszék (Súd hlavného mesta Budapešť, Maďarsko), ktorý je jeho odvolacím súdom, bol takto dočasne vymenovaný predsedom NÚS. S cieľom zdôrazniť relevantnosť tejto informácie vnútroštátny súd spresňuje vplyv, ktorý môže uplatňovať predseda NÚS na prácu a služobný postup sudcov, a to aj pokiaľ ide o rozdelenie vecí, disciplinárnu právomoc a pracovné prostredie.
- 36 V tejto súvislosti sa vnútroštátny súd pýta, či je takáto situácia v súlade so zásadou nezávislosti súdnictva zakotvenou v článku 19 ZEÚ a článku 47 Charty, pričom odkazuje na jednej strane na určitý počet medzinárodných správ a stanovísk, v ktorých sa konštatovala nadmerná koncentrácia právomocí v rukách predsedu NÚS a chýbajúca protiváha tejto koncentrácie, ako aj na druhej strane na judikatúru Súdneho dvora a Európskeho súdu pre ľudské práva. Tiež sa pýta, či je v takomto kontexte možné považovať prebiehajúce konanie pred vnútroštátnym súdom za spravodlivé.
- 37 V treťom rade vnútroštátny súd uvádza, že legislatívnou zmenou, ktorá nadobudla účinnosť 1. septembra 2018, sa zvýšili niektoré príplatky prokurátorov, hoci pravidlá týkajúce sa odmeňovania sudcov sa nemenili. V dôsledku toho je po prvý raz za niekoľko desaťročí ohodnotenie sudcov nižšie než ohodnotenie prokurátorov na rovnakom stupni, ktorí sú rovnako [hierarchicky] pridelení a majú rovnaký počet odpracovaných rokov. NSR upozornila na túto situáciu maďarskú vládu, ktorá mala prisľúbiť reformu odmeňovania najneskôr 1. januára 2020, ale návrh zákona v tomto zmysle ešte stále nebol podaný, v dôsledku čoho odmeňovanie sudcov zostalo od roku 2003 nezmenené. Vnútroštátny súd sa teda pýta, či najmä vzhľadom na infláciu a zvýšenie priemernej mzdy v Maďarsku v priebehu rokov chýbajúce prispôbenie odmeňovania sudcov z dlhodobého hľadiska neznamená jeho zníženie a či tento dôsledok nevyplýva z úmyslu maďarskej vlády dostať ich do menej výhodného postavenia v porovnaní s prokurátormi. Navyše prax spočíva v priznávaní príplatkov a odmien, ktoré sú niekedy veľmi vysoké vzhľadom na základný plat sudcov, niektorým z nich, svojvoľne zo strany predsedu NÚS a predsedov súdov, podľa vnútroštátneho súdu vo všeobecnosti a systematicky porušuje zásadu nezávislosti súdnictva.
- 38 Za týchto okolností Pesti Központi Kerületi Bíróság (Hlavný okresný súd Pešť) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:
- „1. a) Má sa článok 6 ods. 1 ZEÚ a článok 5 ods. 2 smernice 2010/64 vykladať v tom zmysle, že na zaručenie práva obvinených, ktorí nepoznajú jazyk konania, na spravodlivý proces musí členský štát zriadiť register nezávislých prekladateľov a tlmočníkov, ktorí sú primerane kvalifikovaní, alebo – ak nezriadi taký register – iným spôsobom zaručiť, aby bolo možné kontrolovať primeranú kvalitu tlmočenia v súdnom konaní?
- b) V prípade kladnej odpovede na predchádzajúcu otázku, ak v predmetnej veci z dôvodu neprimeranej kvality tlmočenia nemožno určiť, či bol obvinený informovaný o predmete podozrenia alebo obvinenia, ktoré bolo voči nemu vznesené, má sa článok 6 ods. 1 ZEÚ a článok 4 ods. 5 a článok 6 ods. 1 smernice 2012/13 vykladať v tom zmysle, že za týchto okolností nemožno pokračovať v konaní v neprítomnosti obvineného?

2. a) Má sa zásada nezávislosti súdnictva zakotvená v článku 19 ods. 1 druhom pododseku ZEÚ, v článku 47 [Charty] a v judikatúre Súdneho dvora vykladať v tom zmysle, že táto zásada je porušená, ak predseda [NÚS], poverený funkciami ústrednej správy súdov a menovaný parlamentom, ktorý je jediným orgánom, ktorému sa zodpovedá a ktorý ho môže odvolať, obíde výberové konanie a obsadí miesto predsedu súdu – pričom tento predseda má okrem iného právomoci v oblasti pridelovania vecí, začatia disciplinárnych konaní proti sudcom a hodnotenia sudcov – dočasným priamym vymenovaním, pričom sústavne ignoruje názor príslušných orgánov samosprávy sudcov?
- b) V prípade kladnej odpovede na predchádzajúcu otázku, ak sudca, ktorý prejednáva predmetnú vec, má opodstatnené dôvody obávať sa, že bude neoprávnene poškodený z dôvodu svojich súdnych a správnych činností, má sa spomenutá zásada vykladať v tom zmysle, že v tejto veci nie je zaručený spravodlivý proces?
3. a) Má sa zásada nezávislosti súdnictva zakotvená v článku 19 ods. 1 druhom pododseku ZEÚ, v článku 47 [Charty] a v judikatúre Súdneho dvora vykladať v tom zmysle, že s touto zásadou je nezlučiteľná situácia, v ktorej od 1. septembra 2018 – na rozdiel od praxe uplatňovanej v predchádzajúcich desaťročiach – maďarskí sudcovia dostávajú podľa zákona nižšiu odmenu, než je odmena prokurátorov príslušnej kategórie, ktorí sú zaradení do rovnakej platovej triedy a majú odpracovaný rovnaký počet rokov, a v ktorej s prihliadnutím na hospodársky stav krajiny ich platy vo všeobecnosti nezodpovedajú významu funkcií, ktoré vykonávajú, najmä vzhľadom na prax týkajúcu sa mimoriadnych odmien, ktorú uplatňujú vedúci sudcovia?
- b) Má sa v prípade kladnej odpovede na predchádzajúcu otázku spomenutá zásada nezávislosti súdnictva vykladať v tom zmysle, že za takých okolností nemožno zaručiť právo na spravodlivý proces?“

- 39 Rozhodnutím z 18. novembra 2019 (ďalej len „doplňujúci návrh na začatie prejudiciálneho konania“) vnútroštátny súd podal návrh na doplnenie svojho pôvodného návrhu na začatie prejudiciálneho konania.
- 40 Z doplňujúceho návrhu na začatie prejudiciálneho konania vyplýva, že 19. júla 2019 generálny prokurátor na základe § 667 Trestného poriadku podal na Kúria (Najvyšší súd) odvolanie v záujme zákonnosti proti pôvodnému návrhu na začatie prejudiciálneho konania. Tiež z neho vyplýva, že Kúria (Najvyšší súd) rozhodnutím z 10. septembra 2019 rozhodol, že tento návrh na začatie prejudiciálneho konania je nezákonný v podstate z dôvodu, že položené otázky nie sú relevantné na rozhodnutie sporu vo veci samej (ďalej len „rozhodnutie Kúria“).
- 41 Vnútroštátny súd uvádza, že z rozhodnutia Kúria vyplýva, že cieľom systému návrhov na začatie prejudiciálneho konania, zavedeného článkom 267 ZFEÚ, nie je požiadať Súdny dvor, aby sa vyjadril k otázkam týkajúcim sa ústavného poriadku členského štátu, ale aby sa vyjadril k otázkam práva Únie, aby sa tak zabezpečil koherentný výklad v rámci Európskej únie. Podľa tohto rozhodnutia je prerušenie trestného konania okrem iného prípustné len s cieľom vydať konečné rozhodnutie o vine obvineného. Kúria (Najvyšší súd) sa však domnieva, že prejudiciálne otázky, tak ako boli formulované vnútroštátnym súdom v pôvodnom návrhu na začatie prejudiciálneho konania, nie sú relevantné na účely posúdenia viny IS, v dôsledku čoho je tento návrh nezákonný. Rozhodnutie Kúria tiež podľa vnútroštátneho súdu uvádza jeho predchádzajúce zásadné rozhodnutia, podľa ktorých sa nemajú podávať návrhy na začatie prejudiciálneho konania s cieľom konštatovať, že príslušné maďarské právo nie je v súlade so základnými zásadami chránenými právom Únie.

- 42 Podľa vnútroštátneho súdu aj keď sa rozhodnutie Kúria obmedzuje na vyhlásenie neplatnosti pôvodného návrhu na začatie prejudiciálneho konania bez toho, aby bolo zrušené samotné rozhodnutie podať návrh na začatie prejudiciálneho konania, toto rozhodnutie vydané v rámci odvolania v záujme zákonnosti bude mať zásadný vplyv na neskoršiu judikatúru súdov nižšieho stupňa, keďže cieľom takýchto odvolaní je zjednotiť vnútroštátnu judikatúru. Z tohto dôvodu by rozhodnutie Kúria mohlo mať v budúcnosti odstrašujúci účinok na sudcov súdov nižších súdov, ktorí by chceli podať na Súdny dvor návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ.
- 43 Navyše sa vnútroštátny súd pýta na pokračovanie trestného konania, ktoré pred ním prebieha a ktoré je v súčasnosti prerušené, pričom sa domnieva, že závisí od toho, či rozhodnutie Kúria je alebo nie je protiprávne.
- 44 Buď sa totiž ukáže, že je správne, že Kúria (Najvyšší súd) preskúmal návrh na začatie prejudiciálneho konania a vyhlásil ho za nezákonný. V takom prípade by musel vnútroštátny súd pokračovať v konaní vo veci samej, keďže podľa § 491 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku súd pokračuje v prejednaní veci, ak zanikli dôvody prerušenia konania. Podľa vnútroštátneho súdu je pravda, že žiadne ustanovenie maďarského práva nestanovuje, čo treba urobiť, ak bolo konanie vo veci prerušené protiprávne. Toto ustanovenie Trestného poriadku by sa však na základe analogického výkladu mohlo chápať v tom zmysle, že v takom prípade by bol súd povinný opätovne konať vo veci.
- 45 Alebo sa ukáže, že bolo nesprávne, že Kúria (Najvyšší súd) vyhlásil tento návrh za nezákonný, a v takom prípade by mal súd nižšieho stupňa nezohľadniť rozhodnutie tohto najvyššieho súdu z dôvodu, že je v rozpore s právom Únie, napriek jeho ústavnej právomoci s cieľom zabezpečiť jednotnosť vnútroštátneho práva.
- 46 Okrem toho rozhodnutie Kúria podľa vnútroštátneho súdu vychádza z vnútroštátnej judikatúry, podľa ktorej súlad maďarského práva s právom Únie nemôže byť predmetom prejudiciálneho konania. Takáto judikatúra je podľa vnútroštátneho súdu v rozpore so zásadou prednosti práva Únie aj judikatúrou Súdneho dvora.
- 47 Sudca vnútroštátneho súdu, ktorý podal návrh na začatie prejudiciálneho konania, dodáva, že 25. októbra 2019 predseda Fővárosi Törvényszék (Súd hlavného mesta Budapešť) podal voči nemu návrh na začatie disciplinárneho konania z tých istých dôvodov, z ktorých vychádza rozhodnutie Kúria.
- 48 Na základe informácie od maďarskej vlády, že toto konanie sa skončilo, Súdny dvor položil otázku sudcovi vnútroštátneho súdu. Tento vo svojej odpovedi z 10. decembra 2019 potvrdil, že predseda Fővárosi Törvényszék (Súd hlavného mesta Budapešť) podaním z 22. novembra 2019 vzal späť svoj návrh na začatie disciplinárneho konania.
- 49 Sudca vnútroštátneho súdu však tiež uviedol, že v tejto súvislosti nemá v úmysle zmeniť doplnujúci návrh na začatie prejudiciálneho konania, keďže jeho obava nevyplýva z toho, že voči nemu samému sa bude viesť disciplinárne konanie, ale skôr zo samotnej skutočnosti, že takéto konanie sa za takýchto okolností môže začať.

- 50 Podľa sudcu vnútroštátneho súdu totiž kvalita jeho práce ako sudcu nebola spochybnená ani jeho priamou nadriadenou, ani vedúcim trestnoprávneho oddelenia Pesti Központi Kerületi Bíróság (Hlavný okresný súd Pešť), v dôsledku čoho je jediným dôvodom tohto disciplinárneho konania obsah pôvodného návrhu na začatie prejudiciálneho konania.
- 51 Za týchto okolností Pesti Központi Kerületi Bíróság (Hlavný okresný súd Pešť) rozhodol položiť Súdnemu dvoru tieto dve doplňujúce prejudiciálne otázky:
- „4. a) Je potrebné článok 267 [ZFEÚ] vykladať v tom zmysle, že rozhodnutie vnútroštátneho súdu, na základe ktorého súd posledného stupňa v rámci konania, ktorého cieľom je zjednotenie judikatúry členského štátu, kvalifikuje uznesenie súdu nižšieho stupňa, ktorým bolo začaté prejudiciálne konanie, ako nezákonné, a to bez toho, aby sa to dotklo právnych účinkov predmetného uznesenia, je v rozpore s týmto ustanovením?
- b) Ak je odpoveď na štvrtú otázku písm. a) kladná, má sa článok 267 [ZFEÚ] vykladať v tom zmysle, že vnútroštátny súd má odmietnuť uplatniť rozhodnutia najvyššieho súdneho orgánu v opačnom zmysle a zásadné stanoviská vydané v záujme jednoty práva?
- c) Ak je odpoveď na štvrtú otázku písm. a) záporná, môže sa v takomto prípade v prerušenom trestnom konaní pokračovať, zatiaľ čo prebieha prejudiciálne konanie?
5. Je potrebné zásadu nezávislosti súdnictva, zakotvenú v článku 19 ods. 1 druhom pododseku ZEÚ a v článku 47 [Charty], ako aj v judikatúre Súdného dvora, vykladať v tom zmysle, že so zreteľom na článok 267 ZFEÚ je táto zásada porušená v prípade, že je voči sudcovi začaté disciplinárne konanie z dôvodu, že začal prejudiciálne konanie?“

O návrhu na skrátené súdne konanie

- 52 Vo svojom doplňujúcom návrhu na začatie prejudiciálneho konania sudca vnútroštátneho súdu navrhol, aby bola táto vec prejednaná v skrátenom konaní podľa článku 105 Rokovacieho poriadku Súdného dvora. Na podporu tohto návrhu uvádza, že použitie takéhoto konania je odôvodnené najmä vzhľadom na skutočnosť, že rozhodnutie Kúria a disciplinárne konanie začaté proti jeho osobe môžu mať extrémne negatívny odstrašujúci účinok, ktorý by v budúcnosti v Maďarsku mohol mať vplyv na akékoľvek rozhodnutie podať alebo nepodať návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ.
- 53 Článok 105 ods. 1 rokovacieho poriadku stanovuje, že na návrh vnútroštátneho súdu alebo výnimočne i bez návrhu môže predseda Súdného dvora, ak si povaha veci vyžaduje jej prejednanie bez zbytočného odkladu, po vypočutí sudcu spravodajcu a generálneho advokáta rozhodnúť, že prejudiciálne konanie prebehne v skrátenom konaní.
- 54 V tomto smere treba pripomenúť, že také skrátené konanie predstavuje procesný nástroj určený na riešenie mimoriadne naliehavej situácie. Okrem toho z judikatúry Súdného dvora tiež vyplýva, že skrátené konanie sa nemusí uplatniť, ak citlivá a zložitá povaha právnych problémov nastolených vo veci nie je vhodná na uplatnenie takéhoto konania, najmä ak sa nezdá vhodné skrátiť písomnú časť konania na Súdnom dvore (rozsudok z 18. mája 2021, Asociatia „Forumul Judecătorilor din România“ a i., C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 a C-397/19, EU:C:2021:393, bod 103 a citovaná judikatúra).

- 55 V prejednávanej veci predseda Súdneho dvora rozhodnutím z 19. decembra 2019 po vypočutí sudcu spravodajcu a generálneho advokáta zamietol návrh na prejednanie tejto veci v skrátanom súdnom konaní. Ako totiž vyplýva z bodu 48 tohto rozsudku, akt, ktorým sa začalo disciplinárne konanie proti sudcovi vnútroštátneho súdu, bol vzatý späť. Okrem toho sa trestné konanie vo veci samej netýka osoby, ktorej osobná sloboda by bola obmedzená.
- 56 Za týchto podmienok sa na základe informácií a vysvetlení poskytnutých vnútroštátnym súdom nezdá, že by prejednávaná vec, ktorá, ako vyplýva z bodu 52 tohto rozsudku, okrem iného nastoľuje otázky s vysokou mierou citlivosti a zložitosti, mala až tak naliehavú povahu, že by bolo odôvodnené výnimočne sa odchyliť od bežných procesných pravidiel uplatňujúcich sa v oblasti prejudiciálneho konania.

O prejudiciálnych otázkach

O štvrtej otázke

- 57 Svojou štvrtou otázkou, ktorú treba preskúmať ako prvú v poradí, sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 267 ZFEÚ vykladať v tom zmysle, že bráni tomu, aby najvyšší súd členského štátu po podaní odvolania v záujme zákonnosti konštatoval nezákonnosť návrhu na začatie prejudiciálneho konania, ktorý podal súd nižšieho stupňa na Súdny dvor na základe uvedeného ustanovenia, ale bez toho, aby to malo vplyv na právne účinky rozhodnutia obsahujúceho tento návrh, a či v prípade, ak je to tak, sa má zásada prednosti práva Únie vykladať v tom zmysle, že ukladá tomuto súdu nižšieho stupňa povinnosť nezohľadňovať takéto rozhodnutie najvyššieho súdu.

O prípustnosti

- 58 Maďarská vláda tvrdí, že štvrtá otázka je neprípustná, keďže dôvody uvedené v doplňujúcom návrhu na začatie prejudiciálneho konania týkajúce sa nevyhnutnosti výkladu práva Únie nie sú relevantné pre rozhodnutie vo veci samej, najmä vzhľadom na skutočnosť, že rozhodnutie Kúria nemá právne účinky vo vzťahu k návrhu na začatie prejudiciálneho konania. Okrem toho domnienky vyslovené sudcom vnútroštátneho súdu o účinkoch, ktoré by toto rozhodnutie v budúcnosti mohlo mať na prejudiciálne konania, podľa nej vychádzajú z budúcich a hypotetických udalostí a ako také sú tieto domnienky tiež irelevantné pre výsledok konania vo veci samej.
- 59 V tejto súvislosti treba najskôr pripomenúť, že prejudiciálne konanie upravené v článku 267 ZFEÚ zavádza úzku spoluprácu medzi vnútroštátnymi súdmi a Súdny dvorom založenú na vzájomnom rozdelení funkcií a predstavuje nástroj, vďaka ktorému Súdny dvor poskytuje vnútroštátnym súdom výklad práva Únie, ktorý je pre tieto súdy nevyhnutný na vyriešenie sporov, ktoré musia rozhodovať (pozri v tomto zmysle rozsudok z 21. júna 2007, *Omni Metal Service*, C-259/05, EU:C:2007:363, bod 16 a citovanú judikatúru).
- 60 V súlade s ustálenou judikatúrou Súdneho dvora v rámci tejto spolupráce prináleží iba vnútroštátnemu súdu, ktorý prejednáva spor a ktorý musí niesť zodpovednosť za následné súdne rozhodnutie, aby so zreteľom na osobitosti veci posúdil tak potrebu rozhodnutia v prejudiciálnom konaní pre vyhlásenie svojho rozsudku, ako aj dôležitosť otázok, ktoré kladie

Súdnemu dvoru. Ak sa teda položené otázky týkajú výkladu práva Únie, Súdny dvor je v zásade povinný rozhodnúť [rozsudok z 24. novembra 2020, Openbaar Ministerie (Falšovanie listín), C-510/19, EU:C:2020:953, bod 25 a citovaná judikatúra].

- 61 Z toho vyplýva, že k otázkam týkajúcim sa práva Únie sa viaže prezumpcia relevantnosti. Súdny dvor môže odmietnuť rozhodnúť o prejudiciálnej otázke položenej vnútroštátnym súdom len vtedy, ak je zjavné, že požadovaný výklad práva Únie nemá nijakú súvislosť s existenciou alebo predmetom sporu vo veci samej, pokiaľ ide o hypotetický problém, alebo ak Súdny dvor nedisponuje skutkovými ani právnymi okolnosťami potrebnými na užitočnú odpoveď na otázky, ktoré mu boli položené [rozsudok z 24. novembra 2020, Openbaar Ministerie (Falšovanie listín), C-510/19, EU:C:2020:953, bod 26 a citovaná judikatúra].
- 62 Keďže v prejednávanej veci sa vnútroštátny súd pýta na to, ako má pokračovať trestné konanie vo veci samej, ak by sa rozhodnutie Kúria malo považovať za rozhodnutie v rozpore s právom Únie, treba konštatovať, že aj keď Kúria (Najvyšší súd) neruší ani nemení rozhodnutie o podaní návrhu na začatie prejudiciálneho konania, ani neukladá vnútroštátnemu súdu povinnosť vziať späť alebo zmeniť tento návrh, nie je bez dôsledkov pre vnútroštátny súd a trestné konanie vo veci samej.
- 63 Ak totiž tento najvyšší súd kvalifikuje návrh na začatie prejudiciálneho konania podaný súdom nižšieho stupňa za nezákonný, takáto kvalifikácia má pre tento posledný uvedený súd nevyhnutne dôsledky, a to aj v prípade chýbajúcich priamych účinkov na platnosť rozhodnutia o podaní návrhu na začatie prejudiciálneho konania. V prejednávanej veci tak vnútroštátny súd musí najmä rozhodnúť, či trvá na svojich prejudiciálnych otázkach alebo ich vezme späť, a teda súčasne rozhodnúť, či trvá na svojom rozhodnutí prerušiť konanie, ktoré Kúria (Najvyšší súd) v podstate považuje za nezákonné, alebo či naopak s prihliadnutím na toto rozhodnutie vezme späť svoje otázky a pokračuje v trestnom konaní vo veci samej.
- 64 Navyše, ako vyplýva z návrhu na začatie prejudiciálneho konania, rozhodnutie Kúria bolo uverejnené v úradnom vestníku vyhradenom pre zásadné rozhodnutia s cieľom zabezpečiť jednotu vnútroštátneho práva.
- 65 Za týchto okolností musí navyše vnútroštátny súd tiež posúdiť, či vzhľadom na trvanie na svojom pôvodnom návrhu na začatie prejudiciálneho konania nespôsobí, že jeho budúce meritórne rozhodnutie vo veci samej bude napadnuté opravným prostriedkom z dôvodu, že počas tohto konania tento súd vydal uznesenie o podaní návrhu na začatie prejudiciálneho konania, ktoré Kúria (Najvyšší súd) vyhlásil za nezákonné.
- 66 Vzhľadom na predchádzajúce úvahy treba konštatovať, že štvrtú otázku nemožno považovať za irelevantnú pre výsledok konania vo veci samej a že je teda prípustná.

O veci samej

- 67 Pokiaľ ide v prvom rade o otázku, či sa má článok 267 ZFEÚ vykladať v tom zmysle, že bráni tomu, aby najvyšší súd členského štátu konštatoval po podaní odvolania v záujme zákonnosti nezákonnosť návrhu na začatie prejudiciálneho konania, ktorý bol podaný na Súdny dvor súdom nižšieho stupňa na základe tohto ustanovenia, bez toho, aby tým boli dotknuté právne účinky rozhodnutia obsahujúceho tento návrh, treba pripomenúť, že základným prvkom súdneho systému zavedeného Zmluvami je konanie o prejudiciálnej otázke upravené v článku 267 ZFEÚ, ktorého cieľom je zabezpečiť jednotný výklad práva Únie nastolením dialógu medzi Súdny dvorom a súdmi členských štátov, čím umožňuje zaručiť jeho súdržnosť, plný účinok

a samostatnosť a nakoniec aj špecifický charakter práva vytvoreného Zmluvami [pozri v tomto zmysle rozsudok z 2. marca 2021, A.B. a i. (Vymenovanie sudcov na Najvyšší súd – Odvolanie), C-824/18, EU:C:2021:153, bod 90, ako aj citovanú judikatúru].

- 68 V tejto súvislosti Súdny dvor opakovane rozhodol, že vnútroštátne súdy majú veľmi širokú možnosť obrátiť sa na Súdny dvor s otázkou týkajúcou sa výkladu príslušných ustanovení práva Únie, pričom sa táto možnosť mení pre súdy rozhodujúce v poslednom stupni na povinnosť, okrem výnimiek stanovených v judikatúre Súdneho dvora (rozsudok z 5. apríla 2016, PFE, C-689/13, EU:C:2016:199, bod 32 a citovaná judikatúra).
- 69 Táto možnosť, ako aj táto povinnosť je totiž neoddeliteľnou súčasťou systému spolupráce medzi vnútroštátnymi súdmi a Súdny dvorom, stanoveného článkom 267 ZFEÚ, a patrí k funkciám súdu povereného uplatňovaním práva Únie, ktoré toto ustanovenie zveruje vnútroštátnym súdom (rozsudok z 5. apríla 2016, PFE, C-689/13, EU:C:2016:199, bod 33).
- 70 Z toho vyplýva, že pokiaľ vnútroštátny súd, ktorý rozhoduje vo veci, zastáva názor, že v tejto veci vzniká otázka týkajúca sa výkladu alebo platnosti práva Únie, má možnosť, prípadne povinnosť obrátiť sa na Súdny dvor s návrhom na začatie prejudiciálneho konania bez toho, aby tejto možnosti alebo povinnosti mohla brániť vnútroštátna legislatíva alebo judikatúra (rozsudok z 5. apríla 2016, PFE, C-689/13, EU:C:2016:199, bod 34).
- 71 Hoci sa v prejednávanej veci rozhodnutie Kúria obmedzuje len na konštatovanie nezákonnosti pôvodného návrhu na začatie prejudiciálneho konania a nezrušuje rozhodnutie obsahujúce tento návrh, ani neukladá vnútroštátnemu súdu povinnosť vziať späť uvedený návrh a pokračovať v konaní vo veci samej, Kúria (Najvyšší súd) preskúmaním zákonnosti toho istého návrhu z hľadiska § 490 Trestného poriadku pristupuje, ako to tiež uviedol generálny advokát v bode 43 svojich návrhov, k preskúmaniu pôvodného návrhu na začatie prejudiciálneho konania, ktoré sa ponáša na preskúmanie Súdneho dvora s cieľom určiť, či je návrh na začatie prejudiciálneho konania prípustný.
- 72 Hoci článok 267 ZFEÚ nebráni tomu, aby bol návrh na začatie prejudiciálneho konania predmetom opravného prostriedku podľa vnútroštátneho práva, rozhodnutie najvyššieho súdu, ktorým sa návrh na začatie prejudiciálneho konania vyhlasuje za nezákonný z dôvodu, že položené otázky nie sú relevantné a nevyhnutné na vyriešenie sporu vo veci samej, je nezlučiteľné s týmto článkom, keďže posúdenie týchto skutočností patrí do výlučnej právomoci Súdneho dvora rozhodovať o prípustnosti prejudiciálnych otázok, ako to vyplýva z judikatúry Súdneho dvora pripomenutej v bodoch 60 a 61 tohto rozsudku (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 16. decembra 2008, Cartesio, C-210/06, EU:C:2008:723, body 93 až 96).
- 73 Okrem toho, ako tiež uviedol generálny advokát v bode 48 svojich návrhov, účinnosť práva Únie by bola ohrozená, ak by výsledok opravného prostriedku podaného na najvyšší vnútroštátny súd mohol odrádzať vnútroštátny súd rozhodujúci v spore, ktorý sa riadi právom Únie, od využitia možnosti položiť Súdnemu dvoru otázky týkajúce sa výkladu alebo platnosti práva Únie, ktorú mu priznáva článok 267 ZFEÚ, aby mohol rozhodnúť, či vnútroštátna norma je alebo nie je zlučiteľná s právom Únie (pozri v tomto zmysle rozsudok z 22. júna 2010, Melki a Abdeli, C-188/10 a C-189/10, EU:C:2010:363, bod 45 a citovanú judikatúru).

- 74 Hoci totiž Kúria (Najvyšší súd) neuložil vnútroštátnemu súdu, aby vzal späť pôvodný návrh na začatie prejudiciálneho konania, nič to nemení na tom, že tento najvyšší súd svojím rozhodnutím považoval tento návrh za nezákonný. Takéto konštatovanie nezákonnosti však môže oslabiť tak autoritu odpovedí, ktoré Súdny dvor poskytne vnútroštátnemu súdu, ako aj rozhodnutia, ktoré vnútroštátny súd vydá na základe týchto odpovedí.
- 75 Okrem toho toto rozhodnutie Kúria môže viesť maďarské súdy k tomu, aby Súdnemu dvoru nepodávali prejudiciálne otázky, a to s cieľom vyhnúť sa tomu, aby niektorí z účastníkov konania na základe uvedeného rozhodnutia spochybňovali ich návrhy na začatie prejudiciálneho konania alebo aby boli proti nim podávané odvolania v záujme zákonnosti.
- 76 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že pokiaľ ide o mechanizmus prejudiciálneho konania, „pozornosť dotknutých jednotlivcov pri ochrane ich práv vedie k účinnej kontrole, ktorá dopĺňa kontrolu, ktorú články [258 a 259 ZFEÚ] zverujú Európskej komisii a členským štátom“ (rozsudok z 5. februára 1963, van Gend & Loos, 26/62, EU:C:1963:1, s. 25). Obmedzenia výkonu právomoci vnútroštátnych súdov, ktorú im priznáva článok 267 ZFEÚ, by mali za následok obmedzenie účinnej súdnej ochrany práv, ktoré jednotlivcom vyplývajú z práva Únie.
- 77 Rozhodnutie Kúria teda zasahuje do oprávnení priznaných vnútroštátnym súdom podľa článku 267 ZFEÚ a v dôsledku toho do účinnosti spolupráce medzi Súdnym dvorom a vnútroštátnymi súdmi, zavedenej mechanizmom prejudiciálneho konania (pozri analogicky rozsudok z 5. júla 2016, Ogňanov, C-614/14, EU:C:2016:514, bod 25).
- 78 Pokiaľ ide v druhom rade o otázku, či zásada prednosti práva Únie ukladá vnútroštátnemu súdu, ktorý podal na Súdny dvor návrh na začatie prejudiciálneho konania, ktorého nezákonnosť konštatoval najvyšší súd dotknutého členského štátu bez toho, aby to malo vplyv na právne účinky rozhodnutia podať návrh na začatie prejudiciálneho konania, aby nezohľadnil takéto rozhodnutie najvyššieho súdu, treba po prvé pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora zásada prednosti práva Únie zakotvuje prednostné postavenie práva Únie pred právom členských štátov. Táto zásada preto ukladá všetkým orgánom členských štátov povinnosť zaručiť plný účinok jednotlivých noriem Únie, pričom právo členských štátov nemôže mať vplyv na účinok priznaný týmto rôznym normám na území uvedených štátov (rozsudok z 18. mája 2021, Asociația „Forumul Judecătorilor din România“ a i., C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 a C-397/19, EU:C:2021:393, bod 244 a citovaná judikatúra).
- 79 Súdny dvor teda opakovane rozhodol, že zo zásady prednosti práva Únie vyplýva, že odvolávanie sa členského štátu na ustanovenia vnútroštátneho práva, hoci aj ústavnej povahy, nemôže zasahovať do jednoty a účinnosti práva Únie. Z ustálenej judikatúry totiž vyplýva, že účinky spojené so zásadou prednosti práva Únie sú záväzné pre všetky orgány členského štátu, pričom tomu najmä nemôžu brániť vnútroštátne ustanovenia týkajúce sa rozdelenia súdnych právomocí vrátane tých ústavných (rozsudok z 18. mája 2021, Asociația „Forumul Judecătorilor din România“ a i., C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 a C-397/19, EU:C:2021:393, bod 245 a citovaná judikatúra).
- 80 Ako vyplýva z ustálenej judikatúry, ustanovenie vnútroštátneho práva, ktoré bráni vykonaniu postupu upraveného v článku 267 ZFEÚ, sa musí vylúčiť bez toho, aby dotknutý súd musel navrhnúť zrušenie alebo čakať na predchádzajúce zrušenie tohto vnútroštátneho ustanovenia legislatívnou cestou alebo akýmkoľvek iným ústavným postupom [rozsudok z 2. marca 2021, A.B. a i. (Vymenovanie sudcov na Najvyšší súd – Odvolanie), C-824/18, EU:C:2021:153, bod 141, ako aj citovaná judikatúra].

- 81 Z toho vyplýva, že zásada prednosti práva Únie ukladá súdu nižšieho stupňa nezohľadniť rozhodnutie najvyššieho súdu dotknutého členského štátu, ak usúdi, že toto rozhodnutie zasahuje do oprávnení, ktoré mu priznáva článok 267 ZFEÚ a v dôsledku toho narúša účinnosť spolupráce medzi Súdny dvorom a vnútroštátnymi súdmi, zavedenej mechanizmom prejudiciálneho konania. Treba spresniť, že vzhľadom na rozsah týchto oprávnení nemôže z prípadnej okolnosti, že Súdny dvor vo svojom rozhodnutí o návrhu na začatie prejudiciálneho konania konštatuje úplnú alebo čiastočnú neprípustnosť prejudiciálnych otázok položených Súdnemu dvoru týmto súdom nižšieho stupňa, vyplývať žiadny dôvod v prospech dodržania tohto rozhodnutia.
- 82 Vzhľadom na predchádzajúce úvahy treba na štvrtú otázku odpovedať na jednej strane tak, že článok 267 ZFEÚ sa má vykladať v tom zmysle, že bráni tomu, aby najvyšší súd členského štátu po podaní odvolania v záujme zákonnosti konštatoval nezákonnosť návrhu na začatie prejudiciálneho konania, ktorý podal súd nižšieho stupňa na Súdny dvor podľa tohto ustanovenia, na základe toho, že položené otázky nie sú relevantné a nevyhnutné na vyriešenie sporu vo veci samej, ale bez toho, aby to malo vplyv na právne účinky rozhodnutia obsahujúceho tento návrh, a na druhej strane tak, že zásada prednosti práva Únie ukladá tomuto súdu nižšieho stupňa povinnosť nezohľadňovať takéto rozhodnutie vnútroštátneho najvyššieho súdu.

O piatej otázke

- 83 Svojou piatou otázkou, ktorú treba preskúmať ako druhú v poradí, sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa článok 19 ods. 1 druhý pododsek ZEÚ, článok 47 Charty a článok 267 ZFEÚ majú vykladať v tom zmysle, že bránia tomu, aby sa voči sudcovi vnútroštátneho súdu začalo disciplinárne konanie z dôvodu, že podal na Súdny dvor návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa tohto článku 267.

O prípustnosti

- 84 Maďarská vláda a Komisia namietajú neprípustnosť piatej otázky. Táto vláda v podstate tvrdí, že disciplinárne konanie, ktoré bolo začaté proti sudcovi vnútroštátneho súdu, ale ktoré bolo následne zastavené a uzavreté, je irelevantné, pretože nemožno určiť jeho účinky na funkciu sudcu vnútroštátneho súdu súdiť. Pokiaľ ide o Komisiu, v podstate tvrdí, že uvedená otázka nie je relevantná na účely rozhodnutia sporu vo veci samej a že v každom prípade vnútroštátny súd neposkytol žiadnu informáciu, pokiaľ ide o vplyv začatia disciplinárneho konania na pokračovanie trestného konania, v ktorom rozhoduje.
- 85 V tejto súvislosti a vzhľadom na judikatúru, ktorá už bola pripomenutá v bodoch 60 a 61 tohto rozsudku, treba zdôrazniť, že vo svojej odpovedi z 10. decembra 2019 na žiadosť o informácie, ktorú mu odoslal Súdny dvor, sudca vnútroštátneho súdu spresnil, že napriek späťvzatiu návrhu na začatie disciplinárneho konania voči jeho osobe je jeho otázka naďalej relevantná, keďže jeho dopyt vyplýva zo samotnej skutočnosti, že za takýchto okolností by sa mohlo začať disciplinárne konanie, a je teda nezávislý od pokračovania tohto konania.
- 86 Navyše treba konštatovať, že štvrtá a piata prejudiciálna otázka navzájom úzko súvisia. Z doplnujúceho návrhu na začatie prejudiciálneho konania totiž vyplýva, že práve z dôvodu rozhodnutia Kúria, ktorým bol pôvodný návrh na začatie prejudiciálneho konania vyhlásený za nezákonný, predseda Fővárosi Törvényszék (Súd hlavného mesta Budapešť) podal návrh na začatie disciplinárneho konania proti sudcovi vnútroštátneho súdu. Svojou piatou otázkou teda

vnútroštátny súd chce v podstate zistiť, či sa pri meritórnom rozhodovaní vo veci samej bude môcť nepodriaďiť sa rozhodnutiu Kúria bez toho, aby sa musel obávať, že z tohto dôvodu sa voči jeho osobe znovu začne disciplinárne konanie na základe rozhodnutia Kúria.

- 87 V dôsledku toho sa tak ako v rámci štvrtej otázky vnútroštátny súd nachádza pred procesnou prekážkou vyplývajúcou z toho, že sa voči nemu uplatňuje vnútroštátna právna úprava, ktorú musí prekonať predtým, ako môže rozhodnúť spor vo veci samej bez vonkajšieho zásahu, a teda v súlade s článkom 47 Charty úplne nezávisle [pozri v tomto zmysle rozsudok zo 16. júla 2020, *Governo della Repubblica italiana (Postavenie talianskych zmierovacích sudcov)*, C-658/18, EU:C:2020:572, bod 46 a citovanú judikatúru]. Pýta sa totiž na podmienky pokračovania konania vo veci samej v nadväznosti na rozhodnutie Kúria, ktorým bol pôvodný návrh na začatie prejudiciálneho konania vyhlásený za nezákonný a ktorý tiež slúžil ako dôvod na začatie disciplinárneho konania proti jeho osobe. V tejto súvislosti sa prejednávajúca vec odlišuje od vecí, v ktorých bol vydaný rozsudok z 26. marca 2020, *Miasto Łowicz a Prokurator Generalny (C-558/18 a C-563/18, EU:C:2020:234)*, v ktorých odpovede na otázky týkajúce sa výkladu práva Únie položené Súdnemu dvoru neboli nevyhnutné na rozhodovanie dotknutých vnútroštátnych súdov o procesných otázkach vnútroštátneho práva predtým, než by mohli meritórne rozhodnúť v sporoch, ktoré im boli predložené.
- 88 Z toho vyplýva, že piata otázka je prípustná.

O veci samej

- 89 Najskôr treba uviesť, že piata otázka sa týka výkladu článku 19 ods. 1 druhého pododseku ZEÚ, článku 47 Charty a článku 267 ZFEÚ. Z odôvodnenia návrhu na začatie prejudiciálneho konania však vyplýva, ako už bolo v podstate uvedené v bodoch 86 a 87 tohto rozsudku, že táto otázka sa kladie v súvislosti s problémom procesnej povahy, ktorý sa musí vyriešiť predtým, ako bude možné rozhodnúť v merite sporu vo veci samej a ktorý sponchybnuje právomoci, ktoré má vnútroštátny súd v rámci konania podľa článku 267 ZFEÚ. Piatu otázku je teda potrebné analyzovať jedine z hľadiska článku 267 ZFEÚ.
- 90 V tejto súvislosti a vzhľadom na judikatúru Súdneho dvora pripomenutú v bodoch 68 až 70 a 72 tohto rozsudku treba zdôrazniť, že Súdny dvor už rozhodol, že nemožno pripustiť vnútroštátne ustanovenia, z ktorých by vyplývalo, že sudcovia vnútroštátnych súdov sa môžu vystaviť disciplinárnym konaniam z dôvodu, že podali na Súdny dvor návrh na začatie prejudiciálneho konania. Samotná vyhliadka byť vystavený takémuto konaniu z dôvodu podania návrhu na začatie prejudiciálneho konania alebo následného rozhodnutia trvať na takomto návrhu totiž môže narušiť účinný výkon možnosti dotknutých vnútroštátnych súdov obrátiť sa na Súdny dvor, ako aj účinný výkon funkcie sudcu povereného uplatňovaním práva Únie [pozri v tomto zmysle rozsudky z 26. marca 2020, *Miasto Łowicz a Prokurator Generalny, C-558/18 a C-563/18, EU:C:2020:234*, bod 58 a citovanú judikatúru, ako aj z 15. júla 2021, *Komisija/Poľsko (Disciplinárny režim sudcov)*, C-791/19, EU:C:2021:596, bod 227].
- 91 Skutočnosť, aby títo sudcovia neboli vystavení disciplinárnym konaniam alebo sankciám za využitie takej možnosti obrátiť sa na Súdny dvor v prejudiciálnom konaní, ktorá spadá do ich výlučnej právomoci, predstavuje nakoniec inherentnú záruku ich nezávislosti, ktorá je nevyhnutná najmä na zabezpečenie správneho fungovania systému súdnej spolupráce, ktorý je stelesnený v mechanizme prejudiciálneho konania zakotvenom v článku 267 ZFEÚ (rozsudok z 26. marca 2020, *Miasto Łowicz a Prokurator Generalny, C-558/18 a C-563/18, EU:C:2020:234*, bod 59 a citovaná judikatúra).

- 92 Okrem toho treba uviesť, že disciplinárne konanie začaté z dôvodu, že vnútroštátny súd sa rozhodol podať na Súdny dvor návrh na začatie prejudiciálneho konania, môže odradiť všetky vnútroštátne súdy od podávania takýchto návrhov, čo by mohlo ohroziť jednotné uplatňovanie práva Únie.
- 93 Vzhľadom na to, čo bolo uvedené, treba na piatu otázku odpovedať tak, že článok 267 ZFEÚ sa má vykladať v tom zmysle, že bráni tomu, aby sa proti sudcovi vnútroštátneho súdu začalo disciplinárne konanie z dôvodu, že podal na Súdny dvor návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa tohto ustanovenia.

O prvej otázke

O prípustnosti

- 94 Podľa maďarskej vlády je spor vo veci samej, ako konštatoval Kúria (Najvyšší súd), vecou, ktorej posúdenie je zo skutkového a právneho hľadiska jednoduché a v podstate si nevyžaduje výklad práva Únie. S odkazom na rozhodnutie Kúria táto vláda vo všeobecnosti tvrdí, že trestné konanie vo veci samej nevedlo k zisteniu žiadnej skutočnosti alebo okolnosti, na základe ktorej by bolo možné dospieť k záveru, že došlo k porušeniu ustanovení upravujúcich používanie jazykov v jeho priebehu alebo k nesplneniu povinnosti orgánov poverených touto vecou, a z ktorých by vnútroštátny súd mohol vyvodiť nevyhnutnosť výkladu práva Únie. Keďže vo veci samej podľa nej konkrétne nevzniká žiadny skutočný problém, pokiaľ ide o kvalitu tlmočenia, prvá časť tejto otázky má hypotetickú povahu a v dôsledku toho nie je ani nevyhnutné, ani možné, aby Súdny dvor na ňu odpovedal. Podobne odpoveď na druhú časť tejto otázky podľa nej nie je potrebná ani vzhľadom na skutkový stav vo veci samej, keďže podľa uvedenej vlády je možné na základe skutkového stavu, ktorý zistil Kúria (Najvyšší súd) z vyšetrovacieho spisu, konštatovať, že obvinený pochopil obvinenia vznesené voči svojej osobe.
- 95 V tejto súvislosti a vzhľadom na judikatúru Súdneho dvora uvedenú v bodoch 60 a 61 tohto rozsudku treba uviesť, že vnútroštátny súd v pôvodnom návrhu na začatie prejudiciálneho konania jasne uvádza okolnosti, za ktorých sa rozhodol položiť túto otázku, a dôvody, prečo ju kladie. Ako totiž vyplýva z bodov 25 až 28 tohto rozsudku, vec sama sa týka trestného konania v neprítomnosti obvineného, ktoré bolo začaté proti švédskemu štátnemu príslušníkovi narodenému v Turecku, ktorý je trestne stíhaný za porušenie maďarských právnych predpisov o strelných zbraniach a strelive, po skončení vyšetrovania, počas ktorého bol vypočutý policajnými orgánmi v prítomnosti tlmočníka zo švédskeho jazyka, ale bez prítomnosti advokáta, napriek tomu, že išlo o výsluch, na ktorom sa mu oznámilo, z akého porušenia týchto právnych predpisov je podozrivý. Spor vo veci samej teda zjavne súvisí s ustanoveniami smerníc 2010/64 a 2012/13, ktorých sa týka prvá otázka.
- 96 Okrem toho, pokiaľ ide o tvrdenie maďarskej vlády, že vec sama je vecou, ktorej posúdenie je zo skutkového a z právneho hľadiska jednoduché a ktoré si v dôsledku toho nevyžaduje výklad práva Únie Súdny dvorom, v dôsledku čoho návrh na začatie prejudiciálneho konania nebol potrebný, stačí na jednej strane pripomenúť, ako vyplýva z judikatúry Súdneho dvora uvedenej v bode 60 tohto rozsudku, že iba vnútroštátnemu súdu, ktorý prejednáva spor a ktorý musí niesť zodpovednosť za následné súdne rozhodnutie, prislúcha, aby so zreteľom na osobitosti veci posúdil tak nevyhnutnosť rozhodnutia v prejudiciálnom konaní pre možnosť vyhlásiť svoj rozsudok, ako aj relevantnosť otázok, ktoré kladie Súdny dvor. Na druhej strane takáto okolnosť nemôže vnútroštátnemu súdu brániť v položení prejudiciálnej otázky Súdny dvorom.

a nemá za následok neprípustnosť takto položenej otázky (pozri v tomto zmysle rozsudok z 29. apríla 2021, *Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny*, C-383/19, EU:C:2021:337, bod 33 a citovanú judikatúru).

97 V dôsledku toho treba konštatovať, že prvá otázka je prípustná.

O veci samej

98 Najskôr treba uviesť, že prvá otázka odkazuje na článok 6 ods. 1 ZEÚ. Okrem všeobecného odkazu na uplatniteľnosť Charty však toto ustanovenie neslúži odôvodneniu vnútroštátneho súdu, ako vyplýva z dôvodov podania pôvodného návrhu na začatie prejudiciálneho konania. Okrem toho ide o všeobecné ustanovenie, ktorým Únia uznáva, že Charta má rovnakú právnu silu ako Zmluvy, ktoré spresňuje, že ustanovenia Charty žiadnym spôsobom nerozširujú právomoci Únie vymedzené v Zmluvách a ktoré poskytuje spresnenia týkajúce sa spôsobu výkladu práv, slobôd a zásad uvedených v Charte. Za týchto okolností je toto ustanovenie zrejme irelevantné na účely analýzy prvej otázky.

99 V súlade so svojou ustálenou judikatúrou Súdny dvor môže vziať do úvahy aj ustanovenia práva Únie, na ktoré sa vnútroštátny súd v znení svojej otázky neodvolával (rozsudok zo 7. augusta 2018, *Smith*, C-122/17, EU:C:2018:631, bod 34 a citovaná judikatúra).

100 Podľa článku 48 ods. 1 Charty každý, kto je obvinený, sa považuje za nevinného, kým jeho vina nebola preukázaná zákonným spôsobom. Článok 48 ods. 2 Charty ďalej stanovuje, že každý, kto je obvinený, má zaručené právo na obhajobu.

101 V tejto súvislosti treba uviesť, že článok 52 ods. 3 Charty spresňuje, že v rozsahu, v akom táto Charta obsahuje práva, ktoré zodpovedajú právam zaručeným v EDLP, zmysel a rozsah týchto práv je rovnaký ako zmysel a rozsah práv ustanovených v tomto dohovore. Ako pritom vyplýva z vysvetliviek k článku 48 Charty, ktoré sa podľa článku 6 ods. 1 tretieho pododseku ZEÚ a článku 52 ods. 7 Charty musia zohľadniť pri jej výklade, tento článok 48 zodpovedá článku 6 ods. 2 a 3 EDLP. Súdny dvor preto musí dbať na to, aby výklad, ktorý poskytuje článku 48 Charty, zabezpečil takú úroveň ochrany, ktorá nenarušuje úroveň zaručenú článkom 6 EDLP, tak ako ho vykladá Európsky súd pre ľudské práva (pozri v tomto zmysle rozsudok z 29. júla 2019, *Gambino a Hyka*, C-38/18, EU:C:2019:628, bod 39 a citovanú judikatúru).

102 Za týchto podmienok sa vnútroštátny súd prvou časťou svojej prvej otázky v podstate pýta, či sa má článok 5 smernice 2010/64 vykladať v tom zmysle, že ukladá členským štátom zriadiť register nezávislých prekladateľov a tlmočníkov alebo zabezpečiť, aby primeranosť kvality tlmočenia uskutočneného v súdnom konaní mohla byť predmetom preskúmania.

103 V tejto súvislosti treba uviesť, že článok 5 ods. 2 smernice 2010/64 stanovuje, že „sa členské štáty snažia zriadiť register alebo registre nezávislých prekladateľov a tlmočníkov, ktorí sú primerane kvalifikovaní“.

104 V súlade s ustálenou judikatúrou Súdneho dvora na výklad ustanovenia práva Únie je potrebné zohľadniť nielen jeho znenie, ale aj jeho kontext a ciele sledované právnou úpravou, ktorej je súčasťou [rozsudky z 2. septembra 2015, *Surmačs*, C-127/14, EU:C:2015:522, bod 28, a zo 16. novembra 2016, *DHL Express (Austria)*, C-2/15, EU:C:2016:880, bod 19].

- 105 Zo samotného znenia tohto ustanovenia, ktoré používa sloveso „snažiť sa“, vyplýva, že vytvorenie registra nezávislých prekladateľov alebo tlmočníkov, ktorí majú požadovanú kvalifikáciu, predstavuje skôr požiadavku programovej povahy než povinnosť výsledku, ktorá navyše sama osebe nemá žiadny priamy účinok.
- 106 Tento doslovný výklad je podporený kontextom, ktorého súčasťou je uvedené ustanovenie, a cieľmi sledovanými smernicou 2010/64.
- 107 Podľa odôvodnenia 12 tejto smernice táto smernica stanovuje spoločné minimálne pravidlá, ktoré sa majú uplatňovať v oblastiach tlmočenia a prekladu v trestnom konaní.
- 108 Tieto pravidlá majú v súlade s odôvodnením 17 uvedenej smernice zabezpečiť bezplatnú a primeranú jazykovú pomoc, ktorá umožní podozrivým alebo obvineným, ktorí nehovoria jazykom konania alebo mu nerozumejú, plne uplatniť svoje právo na obhajobu a mala by zaručiť spravodlivý proces.
- 109 Pokiaľ ide o kvalitu tlmočenia a prekladu, odôvodnenie 24 smernice 2010/64 uvádza, že členské štáty by mali zabezpečiť jej možnú kontrolu, ak boli príslušné orgány v danom prípade upozornené na nedostatky. Okrem toho článok 5 ods. 1 smernice 2010/64 stanovuje, že členské štáty musia prijať konkrétne opatrenia, aby zabezpečili, že poskytnuté tlmočenie a preklady sú poskytované v kvalite, ktorá sa požaduje podľa článku 2 ods. 8 tejto smernice, pričom toto posledné uvedené spresňuje, že „kvalita tlmočenia... musí byť postačujúca na zabezpečenie spravodlivého procesu, čo sa dosiahne najmä zabezpečením toho, aby podozrivé alebo obvinené osoby v trestnom konaní boli oboznámené s prípadom, ktorý sa proti nim vedie, a aby boli schopné uplatniť svoje právo na obhajobu“.
- 110 Z týchto ustanovení a týchto odôvodnení bez ohľadu na konkrétne spôsoby uplatnenia článku 5 smernice 2010/64 vyplýva, že táto smernica vyžaduje, aby členské štáty prijali „konkrétne opatrenia“ s cieľom zabezpečiť „dostatočnú kvalitu“ tlmočenia, aby sa zaručilo na jednej strane to, že dotknuté osoby sa oboznámili so skutkami, ktoré sú im vytýkané, a aby mohli uplatniť svoje právo na obhajobu, a na druhej strane riadny výkon spravodlivosti. V tejto súvislosti vytvorenie registra nezávislých prekladateľov alebo tlmočníkov predstavuje jeden z prostriedkov, ktoré môžu prispieť k dosiahnutiu takéhoto cieľa. Hoci teda nemožno vychádzať z toho, že táto smernica ukladá členským štátom zriadenie takéhoto registra, nič to nemení na tom, že článok 5 ods. 1 tejto smernice stanovuje dostatočne presne a bezpodmienečne na to, aby sa naň mohla odvolávať osoba podliehajúca súdnej právomoci a aby ho mohol uplatniť vnútroštátny súd, že členské štáty prijímú konkrétne opatrenia na zabezpečenie kvality tlmočenia a prekladu a na zavedenie primeraných služieb v tejto súvislosti, ako aj uľahčenie účinného prístupu k týmto službám.
- 111 Článok 2 ods. 5 smernice 2010/64 v tejto súvislosti bezpodmienečne a presne stanovuje, že členské štáty zabezpečia, aby v súlade s postupmi vo vnútroštátnom práve podozriví alebo obvinení mali „možnosť podať sťažnosť, že kvalita tlmočenia nie je postačujúca na zabezpečenie spravodlivého procesu“.
- 112 Takáto možnosť však napriek tomu nezbavuje členské štáty povinnosti uvedenej v článku 5 ods. 1 smernice 2010/64 v spojení najmä s jej článkom 2 ods. 8 prijať „konkrétne opatrenia“ na zabezpečenie toho, aby poskytnuté tlmočenie malo „dostatočnú kvalitu“, najmä v prípade chýbajúceho registra nezávislých prekladateľov alebo tlmočníkov.

- 113 V tejto súvislosti dodržanie požiadaviek spojených so spravodlivým procesom zahŕňa zabezpečenie toho, že obvinený vie, čo sa mu vytýka, a môže sa obhajovať (pozri v tomto zmysle rozsudok z 15. októbra 2015, *Covaci*, C-216/14, EU:C:2015:686, bod 39 a citovanú judikatúru). Povinnosť príslušných orgánov sa teda neobmedzuje na ustanovenie tlmočníka. Okrem toho im prislúcha pristúpiť k preskúmaniu kvality zabezpečeného tlmočenia, ak boli v danom prípade upozornení (pozri v tomto zmysle rozsudok ESLP, 18. októbra 2006, *Hermi v. Taliansko*, CE:ECHR:2006:1018JUD001811402, § 70).
- 114 Ak vnútroštátne súdy nepreskúmajú tvrdenia poukazujúce na neprimerané výkony tlmočníka, môže to mať za následok porušenie práva na obhajobu (pozri v tomto zmysle rozsudok ESLP, 24. júna 2019, *Knox v. Taliansko*, CE:ECHR:2019:0124JUD007657713, § 182 a § 186).
- 115 Aby sa teda zabezpečilo, že podozrivý alebo obvinený, ktorí nehovorí jazykom trestného konania a nerozumie mu, bol napriek tomu správne informovaný o tom, čo sa mu vytýka, musia vnútroštátne súdy preskúmať, či sa mu poskytlo tlmočenie v „dostatočnej kvalite“ na to, aby pochopil obvinenia vzneseného voči jeho osobe, a to s cieľom zabezpečiť spravodlivý proces. Na to, aby mohli vnútroštátne súdy pristúpiť k tomuto overeniu, musia mať tieto súdy najmä prístup k informáciám týkajúcim sa postupu výberu a ustanovenia nezávislých prekladateľov a tlmočníkov.
- 116 V prejednávanej veci zo spisu, ktorý má Súdny dvor k dispozícii, vyplýva, že v Maďarsku neexistuje register nezávislých prekladateľov alebo tlmočníkov. Vnútroštátny súd uvádza, že z dôvodu medzier vo vnútroštátnej právnej úprave je prakticky nemožné zaručiť kvalitu tlmočenia poskytovaného podozrivým a obvineným. Maďarská vláda však tvrdí, že vnútroštátna právna úprava upravujúca činnosť profesionálnych tlmočníkov a prekladateľov, ako aj trestnoprávne procesné normy umožňujú každému, kto nepozná maďarčinu, využívať jazykovú pomoc v kvalite spĺňajúcej požiadavky spravodlivého procesu. Bez ohľadu na tieto úvahy týkajúce sa vnútroštátneho práva vnútroštátnemu súdu prislúcha, aby konkrétne a presne posúdil okolnosti v prejednávanej veci s cieľom overiť, či tlmočenie poskytnuté v tejto veci dotknutej osobe bolo v dostatočnej kvalite z hľadiska požiadaviek vyplývajúcich zo smernice 2010/64 tak, aby sa táto osoba mohla oboznámiť s dôvodmi svojho zadržania alebo s obvineniami vznesenými voči svojej osobe a aby si tak mohla uplatniť svoje právo na obhajobu.
- 117 Článok 5 smernice 2010/64 sa má preto vykladať v tom zmysle, že ukladá členským štátom prijať konkrétne opatrenia na zabezpečenie toho, aby kvalita poskytovaného tlmočenia a prekladu bola dostatočná na to, aby podozrivý alebo obvinený pochopil obvinenie vznesené voči svojej osobe a aby toto tlmočenie mohlo byť predmetom preskúmania vnútroštátnymi súdmi.
- 118 Cieľom druhej časti prvej prejudiciálnej otázky je zistiť, či v prípade, ak chýba takýto register alebo iná metóda preskúmania primeranosti kvality tlmočenia a ak nie je možné zistiť, či podozrivý alebo obvinený bol informovaný o podozreniach alebo obvineniach, ktoré boli voči nemu vznesené, sa majú článok 4 ods. 5 a článok 6 ods. 1 smernice 2012/13 v spojení s článkom 48 ods. 2 Charty vykladať v tom zmysle, že bránia tomu, aby sa v konaní pokračovalo v jeho neprítomnosti.
- 119 Táto otázka vychádza z predpokladu, že neexistencia vnútroštátnych opatrení určených na zabezpečenie kvality tlmočenia by mala za následok to, že vnútroštátny súd by bol zbavený prostriedkov umožňujúcich preskúmať jej primeranosť. Treba však pripomenúť, že bez ohľadu na otázku existencie všeobecných vnútroštátnych opatrení, ktoré umožňujú zaručiť a kontrolovať kvalitu tlmočenia poskytovaného v rámci trestných konaní, vnútroštátnemu súdu prislúcha, aby

vykonal konkrétne a presné posúdenie okolností v prejednávanej veci s cieľom overiť, či tlmočenie poskytnuté v rámci tejto veci dotknutej osobe bolo v dostatočnej kvalite z hľadiska požiadaviek vyplývajúcich zo smernice 2010/64.

- 120 Na základe tohto overenia môže vnútroštátny súd dospieť k záveru, že nedokáže zistiť, či bola dotknutá osoba informovaná v jazyku, ktorému rozumie, o obvinení vznesenom voči nej buď preto, že tlmočenie, ktoré sa jej poskytlo, bol neprimerané, alebo preto, že je nemožné zistiť kvalitu tohto tlmočenia. V dôsledku toho treba druhú časť prvej prejudiciálnej otázky chápať tak, že jej cieľom je zistiť, či sa majú článok 4 ods. 5 a článok 6 ods. 1 smernice 2012/13 v spojení s článkom 48 ods. 2 Charty vykladať v tom zmysle, že bránia tomu, aby bola osoba súdená vo svojej neprítomnosti, pokiaľ z dôvodu neprimeraného tlmočenia nebola informovaná v jazyku, ktorému rozumie, o vznesenom obvinení, alebo ak je nemožné zistiť kvalitu poskytnutého tlmočenia, a teda zistiť, či bola informovaná v jazyku, ktorému rozumie, o vznesenom obvinení.
- 121 V tejto súvislosti treba poznamenať, že podľa článku 6 ods. 3 EDLP každý, kto je obvinený, má právo „byť bez meškania a v jazyku, ktorému rozumie, podrobne oboznámený s povahou a dôvodom obvinenia vzneseného proti nemu“. Záruky poskytované článkom 6 ods. 1 a 3 EDLP sa vzťahujú na každého „obvineného“ v samostatnom zmysle, ktorý má tento pojem v rámci EDLP. O „obvinenie z trestného činu“ ide vtedy, ak je osoba úradne obvinená príslušnými orgánmi alebo ak úkony uskutočnené týmito orgánmi z dôvodu podozrení, ktoré sa jej týkajú, majú vážny dosah na jej situáciu. Preto najmä osoba, ktorá bola zadržaná z dôvodu podozrenia zo spáchania trestného činu, sa môže považovať za „obvineného z trestného činu“ a dovoľávať sa ochrany podľa článku 6 EDLP (rozsudok ESĽP, 12. mája 2017, *Simeonovi v. Bulharsko*, CE:ECHR:2017:0512JUD002198004, § 110 a § 111).
- 122 Podľa judikatúry ESĽP v odvetví trestného práva je presná a úplná informácia o obvineniach vznesených proti obvinenému, a teda právna kvalifikácia, ktorú vo vzťahu k nemu môže súd konštatovať, základnou podmienkou spravodlivého konania. Právo byť informovaný o povahe a dôvode obvinenia je potrebné vnímať v súvislosti s právom obvineného pripraviť si svoju obhajobu (rozsudok ESĽP, 25. marca 1999, *Pélissier a Sassi v. Francúzsko*, CE:ECHR:1999:0325JUD002544494, § 52 a § 54). Upovedomenie danej osoby o začatí trestného stíhania predstavuje právny akt takého významu, že musí spĺňať formálne a vecné podmienky spôsobilé zaručiť účinný výkon práv obvineného, pričom neurčitá a neoficiálna vedomosť nemôže stačiť (rozsudok ESĽP, 1. marca 2006, *Sejdovic v. Taliansko*, CE:ECHR:2006:0301JUD005658100, § 99).
- 123 Spravodlivosť konania si vyžaduje, aby bol každý schopný pochopiť obvinenie, ktoré bolo voči nemu vznesené, aby sa mohol brániť. Toho, kto nehovorí jazykom trestného konania, ktoré sa voči nemu vedie, alebo mu nerozumie a komu nebola poskytnutá jazyková pomoc vhodná na umožnenie pochopenia obvinení vznesených voči nemu, nemožno považovať za spôsobilého uplatniť si svoje právo na obhajobu.
- 124 Táto základná záruka sa uplatňuje najmä prostredníctvom práva na tlmočenie, upraveného v článku 2 smernice 2010/64, ktorý stanovuje, že podozrivým alebo obvineným, ktorí nehovoria jazykom príslušného trestného konania alebo mu nerozumejú, sa bezodkladne poskytnú tlmočenie, ako aj prostredníctvom práva na preklad základných dokumentov podľa článku 3 tejto smernice.

- 125 Ak sú podozriví alebo obvinení zatknutí alebo zadržaní, článok 4 smernice 2012/13 ukladá členským štátom povinnosť poskytnúť im písomné poučenie najmä o procesných právach vymenovaných v článku 3 tejto smernice.
- 126 Článok 4 ods. 5 smernice 2012/13 tiež stanovuje, že členské štáty zabezpečia, aby podozriví alebo obvinení dostali písomné poučenie o právach napísané v jazyku, ktorému rozumejú. Ak toto poučenie o právach nie je v príslušnom jazyku k dispozícii, podozriví alebo obvinení musia byť „informovan[í] o svojich právach ústne v jazyku, ktorému rozumejú“.
- 127 Článok 6 ods. 1 smernice 2012/13 stanovuje, že členské štáty zabezpečia, aby podozriví alebo obvinení boli informovaní o trestnom čine, zo spáchania ktorého sú podozriví alebo obvinení. Tieto informácie sa musia poskytnúť „bezodkladne v takom rozsahu, aký je potrebný na zaručenie spravodlivého konania a účinné uplatnenie práva na obhajobu“.
- 128 Je pravda, že smernica 2012/13 neupravuje postupy, na základe ktorých má byť informácia o obvinení, uvedená v jej článku 6, oznámená obvinenému. Tieto postupy však nemôžu ohroziť cieľ sledovaný najmä týmto článkom 6, ktorý pozostáva, ako vplýva aj z odôvodnenia 27 uvedenej smernice, v tom, aby sa podozrivým alebo obvineným zo spáchania trestného činu umožnilo pripraviť si svoju obhajobu a aby sa zaručil spravodlivý proces (rozsudok z 13. júna 2019, Moro, C-646/17, EU:C:2019:489, bod 51 a citovaná judikatúra).
- 129 Z toho vyplýva, že informácie, ktoré sa musia oznámiť každému podozrivému alebo obvinenému zo spáchania trestného činu v súlade s článkom 6 smernice 2012/13, musia byť poskytnuté v jazyku, ktorému rozumie, prípadne poskytnutím jazykovej pomoci prostredníctvom tlmočníka alebo písomného prekladu.
- 130 Vzhľadom na to, že právo byť informovaný o obvinení má rozhodujúci charakter pre celé trestné konanie, okolnosť, že tomu, kto nehovorí jazykom tohto konania alebo mu nerozumie, nebola poskytnutá jazyková pomoc vhodná na to, aby mohol pochopiť jeho obsah a obhajovať sa, postačuje na to, aby nebol naplnený spravodlivý charakter procesu a aby bol narušený účinný výkon práva na obhajobu.
- 131 Je pravda, že článok 6 ods. 3 smernice 2012/13 stanovuje, že členské štáty zabezpečia, aby sa najneskôr pri podaní obžaloby na súd poskytli podrobné informácie o obvinení vrátane povahy a právnej kvalifikácie predmetného trestného činu, ako aj povahy predpokladanej účasti obvinenej osoby na spáchaní tohto činu. V dôsledku toho toto ustanovenie umožňuje, aby neoznámenie týchto informácií, najmä z dôvodu, že k nemu nedošlo v jazyku, ktorému obvinený rozumie, mohlo byť napravené v trestnom konaní pred súdom.
- 132 Z toho však tiež vyplýva, že trestnoprávny súd nemôže bez toho, aby porušil článok 6 smernice 2012/13, ako aj spravodlivý charakter konania a účinný výkon práva na obhajobu, ktorého zaručenie je jeho cieľom, rozhodnúť o dôvodnosti obvinenia v prípade neprítomnosti obvineného v konaní pred súdom, keďže nebol vopred informovaný v jazyku, ktorému rozumie, o obvinení vznesenom voči svojej osobe.
- 133 Preto v danom prípade za predpokladu, že by sa na základe overenia skutkového stavu, ktoré prislúcha vykonať vnútroštátnemu súdu, zistilo, že poskytnuté tlmočenie nebolo v kvalite dostatočnej na to, aby mohol obvinený pochopiť dôvody svojho zadržania a obvinení vznesených voči svojej osobe, by mohla takáto okolnosť tvoriť prekážku pokračovania v trestnom stíhaní v neprítomnosti obvineného.

- 134 Navyše vzhľadom na to, že právo podozrivého a obvineného byť prítomný na súdnom konaní je zakotvené v článku 8 ods. 1 smernice 2016/343, možnosť trestného stíhania pred súdom v neprítomnosti podlieha podľa odseku 2 toho istého článku podmienke, že tieto osoby boli včas informované o súdnom konaní a dôsledkoch nedostavenia sa pred súd.
- 135 Napokon je pravda, že podľa článku 9 tejto smernice členské štáty zabezpečia, aby podozriví alebo obvinení, ktorí neboli prítomní na súdnom konaní, mali v prípade, že neboli splnené podmienky stanovené v článku 8 ods. 2 uvedenej smernice, právo na nové súdne konanie alebo iný zákonný opravný prostriedok umožňujúci nové posúdenie veci samej. Takéto ustanovenie však nemôže odôvodniť odsúdenie v neprítomnosti, ak obvinený nebol informovaný o obvinení vznesenom voči svojej osobe v súlade s tým, čo vyžaduje tento článok 8 ods. 2, pokiaľ toto neinformovanie vyplýva z neprimeraného tlmočenia a v dôsledku toho predstavuje porušenie iných ustanovení práva Únie.
- 136 Okrem toho za predpokladu, že v danom prípade by sa na základe overenia skutkového stavu, ktoré prislúcha vykonať vnútroštátnemu súdu, ukázalo, že je nemožné zistiť kvalitu poskytnutého tlmočenia, takáto okolnosť by tiež mohla tvoriť prekážku v pokračovaní trestného konania v neprítomnosti obvineného. Skutočnosť, že je nemožné zistiť kvalitu poskytnutého tlmočenia, totiž znamená, že nie je možné zistiť, či bol trestne stíhaný informovaný o podozreniach alebo obvineniach vznesených voči svojej osobe. Vzhľadom na to, že právo byť informovaný o obvinení vznesenom voči svojej osobe a právo na obhajobu ako základné právo majú rozhodujúci charakter pre celé trestné stíhanie, sa teda všetky úvahy týkajúce sa predpokladu preskúmaného v bodoch 121 až 135 tohto rozsudku vzťahujú *mutatis mutandis* na tento druhý predpoklad.
- 137 V dôsledku toho sa majú článok 2 ods. 5 smernice 2010/64, článok 4 ods. 5 a článok 6 ods. 1 smernice 2012/13 v spojení s článkom 48 ods. 2 Charty vykladať v tom zmysle, že bránia tomu, aby bola osoba súdená vo svojej neprítomnosti, pokiaľ z dôvodu neprimeraného tlmočenia nebola informovaná v jazyku, ktorému rozumie, o vznesenom obvinení, alebo ak je nemožné zistiť kvalitu poskytnutého tlmočenia, a teda zistiť, či bola informovaná v jazyku, ktorému rozumie, o vznesenom obvinení.
- 138 Vzhľadom na uvedené je potrebné odpovedať na prvú otázku tak, že:
- článok 5 smernice 2010/64 sa má vykladať v tom zmysle, že ukladá členským štátom prijať konkrétne opatrenia na zabezpečenie toho, aby kvalita poskytovaného tlmočenia a uskutočneného prekladu bola dostatočná na to, aby podozrivý alebo obvinený pochopil obvinenie vznesené voči svojej osobe a aby toto tlmočenie mohlo byť predmetom preskúmania vnútroštátnymi súdmi,
 - článok 2 ods. 5 smernice 2010/64, článok 4 ods. 5 a článok 6 ods. 1 smernice 2012/13 v spojení s článkom 48 ods. 2 Charty sa majú vykladať v tom zmysle, že bránia tomu, aby bola osoba súdená vo svojej neprítomnosti, pokiaľ z dôvodu neprimeraného tlmočenia nebola informovaná v jazyku, ktorému rozumie, o vznesenom obvinení, alebo ak je nemožné zistiť kvalitu poskytnutého tlmočenia, a teda zistiť, či bola informovaná v jazyku, ktorému rozumie, o vznesenom obvinení.

O druhej a tretej otázke

- 139 Svojou druhou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má zásada nezávislosti súdnictva zakotvená v článku 19 ZEÚ a v článku 47 Charty vykladať v tom zmysle, že bráni tomu, aby predseda NÚS obchádzaním uplatnenia výberového konania na miesta sudcov a využívaním dočasného priameho vymenovania vymenoval predsedu súdu, pričom tento predseda súdu je oprávnený okrem iného rozhodovať o pridelovaní vecí, podávať návrhy na začatie disciplinárneho konania proti sudcom a hodnotiť ich výkonnosť, a v prípade kladnej odpovede, či je konanie pred súdom s takýmto predsedom spravodlivé. Svojou treťou otázkou sa v podstate pýta, či sa má táto zásada vykladať v tom zmysle, že bráni systému odmeňovania, ktorý stanovuje pre sudcov nižšie odmeňovanie ako pre prokurátorov rovnakej kategórie a ktorý umožňuje priznávať sudcom príplatky podľa voľnej úvahy, a v prípade kladnej odpovede, či sa má uvedená zásada vykladať v tom zmysle, že za takýchto okolností nemožno zaručiť právo na spravodlivý proces.
- 140 Keďže maďarská vláda a Komisia spochybňujú prípustnosť týchto otázok v podstate z dôvodu, že ani výklad článku 19 ZEÚ, ani výklad článku 47 Charty nie je relevantný na účely vyriešenia sporu vo veci samej, treba pripomenúť, že ako vyplýva zo samotného znenia článku 267 ZFEÚ, požadované rozhodnutie v prejudiciálnom konaní musí byť „nevyhnutné“ pre vnútroštátny súd na „vydanie jeho rozhodnutia“ vo veci, o ktorej rozhoduje (rozsudok z 26. marca 2020, Miesto Łowicz a Prokurator Generalny, C-558/18 a C-563/18, EU:C:2020:234, bod 45 a citovaná judikatúra).
- 141 Súdny dvor tak opakovane pripomenul, že zo znenia a systematiky článku 267 ZFEÚ vyplýva, že prejudiciálne konanie predovšetkým predpokladá, že pred vnútroštátnymi súdmi skutočne prebieha konanie, v rámci ktorého majú vydať rozhodnutie, pri ktorom budú môcť zohľadniť rozsudok v prejudiciálnom konaní (rozsudok z 26. marca 2020, Miesto Łowicz a Prokurator Generalny, C-558/18 a C-563/18, EU:C:2020:234, bod 46 a citovaná judikatúra).
- 142 V rámci takéhoto konania tak musí medzi uvedeným sporom a ustanoveniami práva Únie, o ktorých výklad sa žiada, existovať taká spojitosť, aby tento výklad bol objektívne nevyhnutný na rozhodnutie, ktoré musí vnútroštátny súd prijať (rozsudok z 26. marca 2020, Miesto Łowicz a Prokurator Generalny, C-558/18 a C-563/18, EU:C:2020:234, bod 48 a citovaná judikatúra).
- 143 V prejednávanej veci z návrhu na začatie prejudiciálneho konania nevyplýva, že by medzi ustanoveniami práva Únie, ktorých sa týkajú druhá a tretia prejudiciálna otázka, a sporom vo veci samej existovala spojitosť, ktorá by mohla zabezpečiť nevyhnutnosť požadovaného výkladu na to, aby vnútroštátny súd mohol na základe záverov vyplývajúcich z takéhoto výkladu prijať rozhodnutie, ktoré by sa vyžadovalo na účely rozhodnutia tohto sporu (rozsudok z 26. marca 2020, Miesto Łowicz a Prokurator Generalny, C-558/18 a C-563/18, EU:C:2020:234, body 52 a citovaná judikatúra).
- 144 Ako totiž po prvé uviedol aj generálny advokát v bodoch 90 a 91 svojich návrhov, spor vo veci samej sa nijako netýka maďarského súdneho systému ponímaného ako celku, ktorého určité aspekty by mohli narúšať nezávislosť súdnictva a presnejšie vnútroštátneho súdu pri uplatňovaní práva Únie. V tejto súvislosti skutočnosť, že by mohla existovať vecná súvislosť medzi sporom vo veci samej a článkom 47 Charty alebo všeobecnejšie článkom 19 ZEÚ, nie je postačujúca na to, aby bolo splnené kritérium nevyhnutnosti uvedeného v článku 267 ZFEÚ. Na to, aby bolo splnené, by bolo potrebné, aby výklad týchto ustanovení požadovaný v druhej a tretej otázke zodpovedal objektívnej potrebe meritórneho rozhodnutia sporu vo veci samej, čo v danom prípade neplatí.

- 145 Po druhé, hoci Súdny dvor už považoval za prípustné aj prejudiciálne otázky týkajúce sa výkladu procesných ustanovení práva Únie, ktoré je dotknutý vnútroštátny súd povinný uplatniť pri vydaní svojho rozhodnutia (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 17. februára 2011, Weryński, C-283/09, EU:C:2011:85, body 41 a 42), to nie je predmetom druhej a tretej otázky položených v rámci prejednávanej veci (rozsudok z 26. marca 2020, Miasto Łowicz a Prokurator Generalny, C-558/18 a C-563/18, EU:C:2020:234, bod 50).
- 146 Po tretie sa ani nezdá, že by odpoveď Súdneho dvora na uvedené otázky mohla vnútroštátnemu súdu poskytnúť výklad práva Únie, ktorý by mu umožnil rozhodnúť o procesných otázkach vnútroštátneho práva, skôr než bude môcť rozhodnúť o merite sporu, ktorý mu bol predložený (rozsudok z 26. marca 2020, Miasto Łowicz a Prokurator Generalny, C-558/18 a C-563/18, EU:C:2020:234, bod 51).
- 147 Zo všetkého, čo bolo uvedené, vyplýva, že druhá a tretia otázka sú neprípustné.

O trovách

- 148 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdny dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (veľká komora) rozhodol takto:

- 1. Článok 267 ZFEÚ sa má vykladať v tom zmysle, že bráni tomu, aby najvyšší súd členského štátu po podaní odvolania v záujme zákonnosti konštatoval nezákonnosť návrhu na začatie prejudiciálneho konania, ktorý podal súd nižšieho stupňa na Súdny dvor podľa tohto ustanovenia, na základe toho, že položené otázky nie sú relevantné a nevyhnutné na vyriešenie sporu vo veci samej, ale bez toho, aby to malo vplyv na právne účinky rozhodnutia obsahujúceho tento návrh. Zásada prednosti práva Únie ukladá tomuto súdu nižšieho stupňa povinnosť nezohľadňovať takéto rozhodnutie vnútroštátneho najvyššieho súdu.**
- 2. Článok 267 ZFEÚ sa má vykladať v tom zmysle, že bráni tomu, aby sa proti sudcovi vnútroštátneho súdu začalo disciplinárne konanie z dôvodu, že podal na Súdny dvor návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa tohto ustanovenia.**
- 3. Článok 5 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2010/64/EÚ z 20. októbra 2010 o práve na tlmočenie a preklad v trestnom konaní sa má vykladať v tom zmysle, že ukladá členským štátom prijať konkrétne opatrenia na zabezpečenie toho, aby kvalita poskytovaného tlmočenia a uskutočneného prekladu bola dostatočná na to, aby podozrivý alebo obvinený pochopil obvinenie vznesené voči svojej osobe a aby toto tlmočenie mohlo byť predmetom preskúmania vnútroštátnymi súdmi.**

Článok 2 ods. 5 smernice 2010/64, článok 4 ods. 5 a článok 6 ods. 1 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2012/13/EÚ z 22. mája 2012 o práve na informácie v trestnom konaní v spojení s článkom 48 ods. 2 Charty základných práv Európskej únie sa majú vykladať v tom zmysle, že bránia tomu, aby bola osoba súdená vo svojej

neprítomnosti, pokiaľ z dôvodu neprimeraného tlmočenia nebola informovaná v jazyku, ktorému rozumie, o vznesenom obvinení, alebo ak je nemožné zistiť kvalitu poskytnutého tlmočenia, a teda zistiť, či bola informovaná v jazyku, ktorému rozumie, o vznesenom obvinení.

Podpisy